28 МАЙ 1991

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 83 (7. 472) 1991 йил 30 апрель, сешанба

Нархи 8 тийин.

1 Май байрамингиз муборак бўлсин, азиз дўстлар!

Президент Кенгашининг мажлиси

● 29 апрель куни Ўзбекистон ССР Президент Кенгашининг мажлиси бўлди. Унда жумҳурият аҳолисини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга доир бир қанча масалалар кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Бошланғич синфлар ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида»ги ва «Барча турдаги мактаб ўқитувчиларига, болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар, юқори синфларнинг ўқитувчилари иш ҳақини ошириш ҳақида»ги Фармонлари қандай бажарилаётганлиги хусусида Президент маслаҳатчиси Б. А. Назаров ахборот берди.

Ҳозир жумҳурият кундузги мактабларида 350 мингдан ортиқ ўқитувчи, мактабгача муассасаларда 75 минг тарбиячи ишламоқда. Уларнинг оила аъзоларини ҳам ҳисобга олганда, Фармонлар қабул қилинганлиги муносабати билан республиканинг камида 2,5 миллион аҳолиси турмуш шароитининг яхшиланганлиги тўғрисида гапириш мумкин. Фармонларда белгиланган тадбирларни молиявий жиҳатдан таъминлашга салкам 200 миллион сўм ажратилди.

Педагоглар дарс соатларининг камайтирилиши уларнинг моддий таъминоти яхшиланишига кафолат бўлибгина қолмай, шу билан бирга маънавий жиҳатдан ривожланиш ва касб маҳоратини оширишга, ўз фарзандларини тарбиялашга, дам олишга кўпроқ вақт ажратиш имконини берди. Бундан ташқари бу тадбир бошланғич синфларнинг деярли икки минг беш юз ўқитувчисини иш билан тўла таъминлашга имкон берди.

Ўқитувчилар ва тарбиячиларга давлатга ва идорага қарашли уйлар ҳамда квартираларни бепул бериш, шаҳарларда квартира ҳақи ва коммунал хизмати ҳақини 50 фоиз ва қишлоқ жойларда уларни ана шу тўлов турларидан тўла озод қилиш тарзида имтиёз берилганлиги бозор иқтисодиётига ўтишнинг мураккаб шароитида салмоқли моддий ёрдам бўлди.

Бундан ташқари мазкур фармонлар қабул қилинганидан кейин жумҳурият ҳукумати қўшимча чоралар кўрди, улар тарбия сифатини оширишни, ёш авлоднинг жисмоний ва маънавий саломатлигини мустаҳкамлашни кўзда тутади. Бу ўринда гап аввало олий ва ўрта ўқув юртларининг, ҳунар-техника билим юртларининг талабаларига, мактаб ўқувчиларига, болалар боғчалари тарбияланувчиларига ҳар ойда маданият муассасаларига бепул бориш ҳуқуқи берилгани ҳақида бормоқда.

Чакана нархларни ислоҳ қилиш муносабати билан қабул қилинган қарорлар: умумий таълим мактаблари ўқувчилари, шунингдек талабалар ва ўқувчи ёшларнинг овқатланиши учун имтиёз белгиланганини, мактаб формаси ва болалар пойабзали нархларининг умумиттифоқ даражасига нисбатан камайтирилиши ҳам ана шундай тадбирлар қаторига киради.

Бироқ, мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, жумҳурият Президентининг ушбу Фармонларини амалда рўёбга чиқариш жуда секинлик билан бормоқда, айрим вилоятларда ва районларда маҳаллий Советлар ходимларининг сусткашлиги, ҳуқуқий жиҳатдан тайёргарликнинг йўқлиги, тўрачилик ва сансалорлик оқибатида тўхтаб қолмоқда. Бу айниқса имтиёзлар билан таъминлаш, уйлар ва квартираларни топшириш, ер участкаларини ажратишга тааллуқлидир. Баъзи районларда маҳаллий Советлар Президентнинг тегишли Фармонларини бажариш юзасидан ҳамон қарорлар қабул қилмаган. Мажлисда бундай ҳолларга йўл қўйиб бўлмаслиги, уларни ўз вақтида аниқлаб тегишли тартиб ўрнатиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Ахборотда ва нутқларда таъкидланганидек, мазкур масалада жумҳурият оммавий ахборот воситалари етарли даражада изчиллик кўрсатмаяпти. Газета ва журналлар саҳифаларида, радиоэшиттиришлар ва телекўрсатувда Фармонлар қандай бажарилаётганлигини ёритишда изчил ёндашув, принципиаллик йўқ.

Президент Кенгашининг мажлисида Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида мазкур Фармонлар ва шундан кейин қабул қилинган қарорларни бажаришни назорат қилиш, кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш учун бошқа аниқ чораларни кўришни тавсия этишга қарор қилинди. Ижтимоий ҳимоя чораларини барча педагог ходимларга нисбатан жорий этиш мақсадида ўқитувчилар ва тарбиячиларнинг бошқа тоифаларига ҳам имтиёз беришни кўзда тутиб бу қоидаларни ривожлантириш ва пухталаштириш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Жумҳурият ҳукуматининг бу чора-тадбирлари жамиятда муаллимнинг, ёшлар мураббийсининг юксак обрў-эътиборини тиклаши, янги тоифадаги билимдон педагоглар тайёрлашни таъминлаши лозим.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси О. Ҳ. Асқаров кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан ахборот берди. У Тошкент шаҳар ижроия комитетининг уй-жойларни тақсимлашда ижтимоий адолат қоидаларига риоя этиш ва уй-жой фондини фуқаролар шахсий мулкига ўтказиш тўғрисида гапирди.

Жумҳурият пойтахтида уй-жой билан таъминлаш муаммоси ўткирлигича қолмоқда. Ҳозирги вақтда 70 мингдан ортиқ фуқаро уй-жой шароитини яхшилаш учун навбатда турибди, шуларнинг ҳар учтасидан бири биринчи навбатда уй-жой билан таъминланиш ҳуқуқига эга.

Айни пайтда шаҳарда уй-жойни тақсимлаш, сотиш ҳамда квартира ва уйларни шахсий мулкка топшириш устидан тегишли назорат ўрнатилмаган. Уй-жой қурилиши масалаларига эътибор бўшаштириб юборилди, натижада уй-жойларни фойдаланишга топшириш режалари барбод бўлмоқда.

Бу ҳол кўп жиҳатдан уй-жой масалаларини ҳал этиш учун жавобгар бўлган ходимларни танлаш ва жой-жойига қўйишдаги нуқсонлар билан боғлиқ. Бу лавозимларни кўпинча махсус маълумоти ва тайёргарлиги бўлмаган кишилар эгаллаб турибди, бу эса уй-жой қонунини бузиш ва ундан четга чиқишга олиб бормоқда.

Уй-жойларни тақсимлаш масалаларида ошкораликнинг йўқлиги меҳнат жамоаларидаги маънавий муҳитга салбий таъсир қилмоқда. Айрим корхоналарда ва ташкилотларда, ижроия комитетларда навбатда турувчиларнинг рўйхати йўқ, бу эса одамларнинг ҳақли эътирозлари ва шикоятларига сабаб бўлмоқда.

Президент Кенгашининг аъзолари Тошкент шаҳар ижроия комитети раҳбарларининг эътиборини қонуннинг ва ижтимоий адолат қоидаларининг бузилиш ҳолларига қаратдилар, ижроия комитетларига, тасарруфида уй-жой фонди бўлган вазирликлар ва идораларга бундай ҳолларни бутунлай тугатишни, жумҳурият Президентининг уй-жой фондини Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва қатнашчиларига ва ўқитувчиларга шахсий мулк сифатида бепул топшириш тўғрисидаги Фармонлари оғишмай бажарилишини таъминлашни тавсия қилдилар. Шунингдек тегишли идораларни тажрибали ва билимли мутахассислар билан мустаҳкамлаш таклиф этилди.

Меҳнат ресурсларини жумҳурият ташқарисидан олиб келиш одатидан воз кечиш ва аҳолининг иш билан банд бўлмаган меҳнатга лаёқатли қисмини иш билан таъминлаш имкониятини топишга қарор қилинди.

Президент Кенгашининг аъзолари жумҳурият Вазирлар Маҳкамасининг яқин орада бўладиган мажлисларидан бирида Тошкент шаҳрининг эски қисмидаги ижтимоий уй-жой муаммоларини кўриб чиқиш ва уларни ҳал этиш юзасидан аниқ таклифлар киритишни ҳам тавсия этдилар.

Жумҳурият Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасига Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши билан биргаликда Ўзбекистон ССР Уй-жой кодекси янги таҳририни ва бошқа меъёрий ҳужжатларни тайёрлаш ишларини жадаллаштириш тавсия этилди.

Президент Кенгашининг мажлисида маҳкум этилган шахслар материалларини кўриб чиқиш ва «Наврўз» байрами шарафига уларни афв этиш комиссиясининг иши якунлари ҳам муҳокама қилинди.

Махсус ишчи гуруҳлари фаолияти натижасида қамоқ жазосига маҳкум этилган 1094 киши афв этилганлиги таъкидлаб ўтилди. Уларнинг орасида ўзбеклар, руслар, қирғизлар, қозоқлар, тожиклар, туркманлар, арманлар, татарлар, яҳудийлар, турклар, Ўзбекистонда яшовчи бир қанча бошқа миллатларнинг вакиллари бор. Шу одамларнинг ярмидан кўпроғи жазодан бутунлай озод қилинди, бошқаларининг жазони ўташ муддати камайтирилди.

Комиссия аъзолари ишларни кўриб чиқиш чоғида содир этилган жиноятнинг қанчалик оғирлигини, айбдорнинг шахсини, унинг меҳнатга муносабатини, ёши, оилавий аҳволи ва жазонинг қанча муддатини ўтаганлигини ҳисобга олдилар. Шу муносабат билан оғир жиноят содир этган кишиларнинг бир қисмини афв этиш рад қилинди.

(ЎзТАГ).

ЯНА ИККИ БЕКАТ

БУГУН

Тошкент ер ости қасрининг мавжуд йигирмата бекатлари қаторига Ўзбекистон йўлини давом эттирувчи яна икки бекат — «Тинчлик» ва «Беруний» бекатлари қўшилди.

Шу янги бекатларнинг очилишига Тошкент метросозлари ҳамда бундан буён шу бекатларни эгаси бўлмиш Тошкент метрополитенининг вакиллари тўпландилар. Метросозлар навбатдаги янги бекатларни ҳамшаҳарларимиз ихтиёрига — асосан янги йўл ўз ҳудудларидан ўтган Октябрь ва Собир Раҳимов районларининг аҳолисига тезроқ топшириш учун кўп куч ва саъйи ҳаракат сарфладилар.

Шаҳар совет ва партия органларининг раҳбарлари иштирок этган қисқа митингдан сўнг дастлабки поездлар метронинг янги йўлларидан жўнади.

Ҳамшаҳарларимиз 1 Май арафасида ажойиб совға олишди.

ТОМОША ДАСТУРИ

ЎЗБЕКИСТОН билан Белоруссия жумҳуриятлари ўртасида маданий ҳамкорлик алоқалари ҳам кенг йўлга қўйилмоқда. Буни Тошкентдаги «Гулруҳ» ва Минскдаги «Белая Русь» бадиий ҳаваскорлик дасталари ижодий ҳамкорлиги мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Мана бир неча йилдирки, Тошкентдаги 46-ҳунар-техника билим юрти «Гулруҳ» дастаси Минскдаги халқ таълими маданият саройи ҳузурида фаолият кўрсатаётган «Белая Русь» ижодий жамоаси ўртасида борди-келди йўлга қўйиб келинмоқди. Ўтган йили «Гулруҳ» аъзолари Белоруссияда бўлиб, янги тузилган томоша дастурини намойиш қилган эдилар.

Ўзаро келишувга биноан «Белая Русь» дастаси яқинда Тошкентга ташриф буюрди.

Анвар АКБАРОВ.

Миш-мишлар ва ҳақиқат

«ТУРМУШ ТАШВИШЛАРИДАН ҲОЛИ ЭМАСМИЗ...»

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Иқтисод институтига мени иқтисодий ислоҳотлар, бозор муносабатларига ўтишга унчалик алоқадор бўлмаган саволлар олиб келди. Гап шундаки, кейинги пайтда Тошкентда республика Президенти ва унинг оиласи тўғрисида турли миш-мишлар тарқатилмоқда. Иқтисод институтида катта илмий ходим бўлиб ишлайдиган Татьяна Акбаровна Каримова билан учрашувга ҳам шу сабаб бўлди.

— Татьяна Акбаровна, миш-мишлар ва уйдирмалар одатда ҳақиқий, ишончли маълумотлар етишмаган, ўзига хос «бўшлиқ» пайдо бўлган жойда туғилади. Бундан ана шу бўҳтонларни тарқатувчилар фойдаланиб қолишга ҳаракат қиладилар. Кимнинг бўлмасин шахсий ҳаётига аралашишга йўл қўйиб бўлмаслиги тушунарлидир. Шунга қарамасдан Сиз Президент оиласи қандай яшаши, қандай имтиёзларга эга эканлиги тўғрисида қисқача гапириб бера олмайсизми?

— Бошқалар сен ва сенинг ҳаётинг ҳақида ўзингдан кўпроқ биладилар, деган ҳазил ибора бор. Мен турли миш-мишлардан хабардорман, албатта. Уларга ўзим ҳам, оиламизда ҳам ҳар хил ёлғон-яшиқларга қандай муносабатда бўлиш керак бўлса, шундай муносабатда бўламиз. Ўзинг ва яқинларинг тўғрисида турли бўлмағур гапларни эшитиш нохуш эканлиги табиийдир. Аммо шундай уйдирмалар тарқатаётган кимсалар бўлса, начора. Шу сабабдан биз уларга умуман эътибор бермаймиз. Чунки, бундан муҳимроқ ишлар ва ташвишлар кўп.

— Бироқ кўпларнинг ўйлашига кўра Президент ва унинг оиласи жуда бўлмаганда турмуш ташвишларидан ҳолидир...

— Йўқ, биз ҳам турмуш ташвишларидан ҳоли эмасмиз. Айниқса, ўта тақчиллик ва нарх-наволар қиммат бўлган бугунги шароитда. Фақат миш-мишлардагина гўё бизнинг уйимизга хоҳлаган вақтимизда, хоҳлаган нарсамизни: озиқ-овқатми, кийим-кечакми, бошқа буюмларними бепул олиб келишаверади. Ҳаётда эса мен зарур нарсаларни дўкон ва бозордан бошқалар қатори харид қиламан. Уйда ҳам барча аёлларга хос юмушлар билан шуғулланишга тўғри келади: таомлар тайёрлайман, уй йиғиштираман, кир юваман, дазмол босаман. Хайриятки, яхши кўмакдошларим — қизларим Гулнора ва Лола бор. Биргаликда рўзғор юмушларининг уддасидан чиқамиз. Либосларимизни ҳам кўпинча ўзларимиз, «Бурда» ойномаси тавсиялари асосида тикамиз.

— Наҳотки, ҳар бир уй бекаси орзу қилганидек, бу ташвишларнинг ҳеч бўлмаса бир қисмидан қутилишнинг имконияти бўлмаса?

— Биласизми, мен ҳамма нарсани ўзим қилишга одатланганман. Қизларимни ҳам шундай тарбиялаяпман. Биз илгарилари ортиқча ҳашамларсиз қандай яшаган бўлсак ҳозир ҳам шундай яшаяпмиз. Оиламизда энг асосийси бир-биримизни тўғри тушунишдир. Фикримча, бирор оила бусиз иноқ яшай олмаса керак. Ҳозирги мураккаб ва таҳликали даврда оила ҳаёт ташвишларини ёлдан кўтарадиган, ҳордиқ чиқаришга имкон берадиган ўзига хос хотиржамлик оролли бўлиши керак.

Ислом Абдуғаниевични яхши биладиганлар унинг характери ва биринчи навбатда ўзига ғоят талабчанлигидан хабардорлар. Баландпарвозликка йўймангу, аммо у энг аввал бировлар ҳақида ўйлайдиган ва ғамхўрлик қиладиган одамлар тоифасидан. У киши қаерда ишламасин, биз қаерда яшамайлик ҳамиша шундай бўлиб келган. Бу масалада биз уни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз.

— Уй соҳиби рўзғор юмушларида қандай ёрдам кўрсатади?

— Очиғини айтганда, у кишидан кўп ҳам ёрдам кутмаймиз. Бунга ўзи деярли бўш вақтлари бўлмайди ҳам. Май ойида у киши билан турмуш қурганимизнинг 20 йиллигини нишонлаймиз. Шу йиллар давомида уларга иш доимо биринчи ўринда турганлигини айтишим керак. Хизмат ташвишлари иш вақти тугаши билан ҳеч қачон тугаган эмас ва тугамайди. Улар уйда ҳам шу масалалар билан машғул бўладилар. Ҳал қилинмаган муаммолар, ўзларини ташвишлантираётган масалалар ҳақида кўп ўйлайдилар. Тузукроқ дам олиш учун бўш вақтлари қолмайди. Биргаликда, бутун оиламиз билан ўтказган ҳар бир бўш соат биз учун алоҳида байрам. Афсуски, бундай байрамлар биз истагандек кўп бўлмайди. Ўрни келганда Ислом Абдуғаниевич менга ва фарзандларига кўпроқ вақт ажрата олмаганликларидан ўзлари ҳам азият чекишларини айтишим керак. Начора, биз ғоят мураккаб даврда яшаяпмиз.

— Лекин отпуска пайтлари ҳам бўлади-ку? Кечирасизу, аммо ўша тарқатилаётган миш-мишларга ишонилса, гўё Сиз бутун жаҳонни айланиб чиққан эмишсиз.

— Бир инсон сифатида хорижнинг қаеринидир кўриш истагим бор. Аммо афсуски ҳали бирор чет эл мамлакатида бўлмаганман. Отпускамиз ҳам одатда белгиланган муддатдан анча илгари тугайди. Дам олиш бошларида Ислом Абдуғаниевич аввалига ишдаги муаммолардан ўзларини бироз чалғитишга ҳаракат қиладилар. Аммо кўп ўтмай у кишини янги ғоялар, янги масалалар чулғаб олади. Шунинг учун кўп ўтмай биз яна уйга қайтиш тараддудига тушиб қоламиз. Мен бунга кўникиб қолганман ва у киши характерини ўзгартиришга уринмайман.

— Татьяна Акбаровна, Сизнинг бўлимингизда, Сизнинг иш жойингизда суҳбатлашаяпмиз...

— Бу билан нима демоқчи бўлаётганлигингизни сезиб турибман. Кўпчилик Президентнинг рафиқаси ишламайди, деб ўйлашса керак. Лекин мен ўзимни ишсиз тасаввур эта олмайман. Иқтисод институтида 17 йилдан бери ишлайман. Қизиқарли масалалар, жумладан, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, бозор муносабатлари муаммолари билан шуғулланаман. Ишимдан ҳам, жамоамиздан ҳам мамнунман.

— Айтингчи, умуман бирор имтиёзларга эгамисизлар?

— Агар, буни имтиёзлар деб аташ мумкин бўлса, биз республика Олий Кенгаши Президент учун белгилаб қўйган нарсалардан фойдаланамиз. Масалан, бизга машина ажратилган. Дала ҳовлимиз бор. Лекин у давлатники. Ислом Абдуғаниевич ўз лавозимига кўра Президент учун кўзда тутилган кўпгина нарсалардан фойдаланмаслигини ҳам айтишим керак.

Миш-мишларга қайтсак, улар қаердан пайдо бўлганлигига қарамасдан исботини топмагач, қандай пайдо бўлган бўлса шундай унут бўлишига ишончим комил. Шу билан бирга оддий кишиларнинг ўзи миш-мишларни тўқиб чиқарувчилар ва тарқатувчиларга муносиб баҳоларини беришларига ҳам ишонгим келади.

Суҳбатдош Сергей АЛЕКСЕЕВ.

Май. Тинчлик. Меҳнат.

Бу йилги меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлиги куни 1 Май байрами пойтахтимизда ҳар галгидан ўзгачароқ ўтади. «Наврўз» шодиёналарига ўхшаб нишонланадиган байрамда меҳнат фахрийлари, нуронийларимиз, пойтахтимизнинг илғор ишчи ва зиёлилари, қўйингчи, барча меҳнаткашлар қатнашадилар. Байрам «Май. Тинчлик. Меҳнат» спортхореография композицияси билан бошланади. Унда болалар боғчалари ва мактаблар, пионер саройлари ва маданият уйларининг ижодий жамоалари иштирок этади. «Чаман» вокаль-хореографик дастаси, «Бахтли болалик» болалар намунали дастаси эса ўзларининг махсус концерт дастурларини намойиш этадилар. Ушбу халқ байрамининг якунловчи қисмида эса шодиёнага йиғилганлар миллий санъатимизни бутун дунёга танитган Мукаррама Турғунбоева номидаги Давлат «Баҳор» халқ рақс дастаси ва «Лазги» қўшиқ ва рақс дасталарининг ижод шодаларидан баҳраманд бўладилар.

Эрталабки байрам дастурини парашютдан сакровчи спортчилар якунлайдилар. Халқ сайли кундузги соат биргача давом этади.

Кечки соат 18.00 дан бошлаб эса тўртта ашула ва рақс майдончаларида ўзбек давлат филармонияси ва Ўзбекконцертнинг етакчи жамоалари ва артистлари, фольклор ижодий жамоалари ва ҳаваскор артистлар ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Ҳа, бирорта халқ сайли йўқки, у ҳаяжонли цирк томошаларисиз ўтса. Байрамда сиз О. Тошкенбоев раҳбарлигидаги цирк артистларининг чиқишларидан баҳраманд бўлишингиз мумкин.

Ленин майдонининг кўрки Анҳор бўйларига эса турли дўкончалар қурилади. Бу ерда байрамга йиғилганлар салқин ичимликлар ва музқаймоқ истеъмол қилишлари мумкин. Анҳор атрофида соат ўн яримдан то оқшомгача тошкентликлар сувда ўтказиладиган спорт байрамини мириқиб томоша қиладилар.

Азиз тошкентликлар ва пойтахтимиз меҳмонлари май байрамини, шунингдек, Ю. Гагарин номли боғда, К. Маркс кўчасида ва яна шаҳримизнинг кўп жойларида ўтказиладиган байрам концертлари, қўшиқ ва куйлар, рақс шодаларидан баҳраманд бўлган ҳолда кутиб олишлари мумкин. Шундай қилиб, ҳамшаҳарлар, меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик байрамига хуш келибсиз!

МУХЛИСЛАР МАМНУН

Шаҳримизда жўшқин фаолият кўрсатаётган кинонинг ёш дўстлари клуби ўз мухлисларини турли қизиқарли тадбирлар билан хушнуд этиб келмоқда. Бу ерда туркум фильмлар кўрсатиш ҳам йўлга қўйилди.

Француз фильмлари кўригини ўтказиш ҳам режалаштириб қўйилган эди. Бунинг учун клуб бевосита Москва билан боғланди. Кинодўстлари илтимоси билан Она-Ватанимиз пойтахтидаги Франция элчихонаси киножамғармаси бир неча экран асарини Тошкентга юборди.

Саодат ОДИЛОВА.

ИЛҒОРЛАР САФИДА

БИР неча йиллардан бери қолоқлар сафидан ўрин олиб келаётган 1-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси 9-цехи ишчи-хизматчиларининг бугунги кунда юзлари ёруғ. Сабаби, ярим йилдан бери мазкур цехда режалар ортиғи билан уддаланиб, маҳсулот сифати яхшиланмоқда.

Цех бошлиғи Машрабжон Неъматов, цех бошлиғи ўринбосари Шоҳидахон Назирова ва цех партия ташкилоти котибаси Шоҳидахон Ваҳобовалар бу кўрсаткичларга эришиш учун бор куч ва билимларини, йиллар давомида тўпланган илғор тажрибаларини ишга солдилар. Улар ишлаб чиқарилган маҳсулот сифати қанчалик яхши бўлса, бундан ишчиларнинг ўзлари ҳам манфаатдор эканликлари ва бошқа муаммолар ҳақида тез-тез суҳбатлар ўтказиб, жамоа орасида тушунтириш ишлари олиб бордилар.

Цехга чет элдан келтирилган ярим автомат мосламалар ўрнатилгандан кейин эса ишлар янада юришиб кетди. Чет эл мосламаларида ишлаш анча осон бўлиб, илгари тўртта ишчи бажарган ишни энди битта ишчи бажармоқда. Қолган уч ишчини иш кучи етишмаётган дастгоҳларга қўйилганидан кейин натижа яна ҳам яхши бўлди. Ойлик режалар ўз вақтида бажарилиб, ишчилар мукофот пули ола бошладилар. Илгари ойлик маошлар 160—170 сўм бўлган бўлса, ҳозир ишчиларнинг ўртача иш ҳақи 300—350 сўмни ташкил этмоқда.

Эндиликда 9-цех ишчилари бу кўрсаткичларни пасайтириб юбормасликлари учун бошқа цехларда тайёрланадиган хом ашё ва қўшимча маҳсулотлар ўз вақтида етказиб турилса, ишчилар нафақат маҳсулот сонини кўпайтиришни, балки унинг сифатини яхшилашни ҳам мўлжаллашмоқда.

Ойшахон ҚУРБОНОВА.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ РАЁСАТИНИНГ

БИЛДИРИШИ

Тошкент шаҳар Кенгаши раёсати йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг олтинчи сессияси 1991 йил 24 май куни соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Тошкент вилоят комитетининг сиёсий маориф уйи биносида бўлишини билдиради.

Қуйлиқ темир-бетон буюмлари заводи ишчиларни уй билан таъминлаш борасида кўп ишларни амалга оширмоқда. Яқинда корхона ўзининг 4 қаватли турар жой биносида қурилиш ишларини бошлаб юборди. Бинокорлик ишларига бригадир А. Есенбеков бошчилик қилмоқда.

СУРАТДА: бригадир А. Есенбеков жамоа аъзолари билан келгуси ишларни режалаштирмоқда.

Қардошлар оиласида

ИККИ ХАЛҚ ФАРЗАНДЛАРИ

● Бу машҳур санъаткорлар бошқа юртда туғилган, бошқа миллатга мансуб бўлсаларда ҳаётларини ўзбек санъатига бағишлаб келишяпти. У айтган қўшиқлар маданиятимизнинг бебаҳо хазиналаридан бирига айланди. Қардош халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга баҳоли қудрат хизмат қилишмоқда.

ТАМАРАХОНИМ Озарбайжон ССРнинг Тоғли Қорабоғ Автоном вилояти, Мартакерт район, Қисаппат қишлоғида Артем Сергеевич Петросов оиласида дунёга келди. 1905 йилги рус революцияси даврида Боку заводлари токарларидан бири Артем инқилобчи Фиолетов билан бирга (26 Боку комиссарларидан бири) қўзғолонда қатнашгани учун Фарғонага сургун қилинади.

Эр-хотин Петросовлар марғилонлик маҳаллий аҳоли билан тил топишиб, уларнинг урф-одатларини, тилини ўрганади. Заводдаги яширин инқилобий ташкилотда фаол қатнашган Артем чор ҳукумати тахтдан тушгач, Сафонов бошчилигидаги қизил гвардиячилар отряди сафида босмачиларга қарши курашиб, 1921 йилда вафот этади.

Отаси вафот этган, онаси касал, болалари ёш қолган Петросовага камтарин, меҳмондўст, болапарвар ўзбек оилалари ёрдам қўлини чўзиб, туғишганларидек ўз қарамоқларига олишади. Ўша йиллари Марғилонда Йўлдош Охунбобоев бошчилигида ташкил этилган «Қўшчилар уюшмаси» Петросовларнинг болаларига яқиндан ёрдам беришади. Шундай қилиб етимларни ёш Совет ҳукумати ўз оталиғига олади.

Шу кунларда Петросовлардан тўрт қиз ҳаёт, улар Тошкентда яшашади. Энг каттаси партия фахрийси Тамара Артемовна Петросянц, СССР халқ артисти, Иттифоқ миқёсидаги пенсионер, СССР Давлат мукофотининг совриндори, Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари билан тақдирланган. Ва яна ўзбек санъаткорларининг атоқли устози ҳамдир.

Елизавета Артемовна Петросова қорақалпоқ саҳна рақси асосчиларидан бири, Ўзбекистон ССР ҳамда Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Бердах мукофотининг совриндори. У икки марта «Ҳурмат белгиси» ордени нишондори.

Виктория Артемовна Руми эса биология фанлари доктори, профессор, пахтачилик соҳасида йирик мутахассислардан.

Гавҳархоним Артемовна Раҳимова ҳам республикамизда ҳурматли кишилардан. Унга республикада хизмат кўрсатган, кейинчалик Ўзбекистон ССР халқ артисти унвонлари берилган. Республика Ленин комсомоли мукофотининг совриндори, Ватан уруши фахрийси, Халқлар дўстлиги, «Қизил Юлдуз», Ҳурмат Белгиси орденлари соҳибаси. «Лазги» дастаси асосчиларидан ҳамда етук санъаткорларидан бири.

Петросовлар сулоласи байналмилал. Бунинг устига қуда-андалари қайси миллатдан эканлигидан қатъи назар бир-бирига оқибатли. Келин ва куёвларининг бири рус бўлса, бири ўзбек, бошқаси татар, армани, озарбайжон, грек ва бошқа миллат вакилларидир.

Шу кунларда дўстлик, тинчлик ва биродарлик шаҳри Тошкентда бу машҳур оила аъзолари бошқа миллат вакиллари қатори тотув ҳаёт кечиришмоқда. Байрам кунларида уларга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилаймиз. Опа-сингилларнинг санъатимиз ривожига қўшган улкан ҳиссаларини ҳар бир ўзбек хонадони фахр билан тилга олади. Уларни ўзбек Петросовлари, дея эъзозлашади.

Қидирбой ТУЛАБОЕВ,
кекса ўқитувчи.

Ўзбекистон—Покистон:

ҲАМКОРЛИК САРИ ҚАДАМ

Яқинда жумҳуриятимизда Покистон—Совет дўстлик жамияти делегацияси меҳмон бўлди. Бу делегация Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамиятининг таклифига биноан ташриф буюрди. Жаноб Абдул Раззоқ (делегация раҳбари), Аҳмад Ҳасан Ризвий, Нуриддин Саркий ва жаноб Абдул Воҳидлардан иборат ушбу эътиборли делегация тўққиз кун давомида Ўзбекистон ҳаёти билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўлди.

Ўзбекистон билан Покистон ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришга ҳисса қўшиш мақсадида жумҳуриятимизга келган бу меҳмонларни ўзбекистонликлар ниҳоятда самимий қарши олдилар. Сафар давомида покистонликлар жуда кўп учрашувларда иштирок этдилар — жумҳуриятимиз Олий Кенгаши Ташқи алоқалар комитетига ташриф буюрдилар, Енгил саноат вазирлигида, «Шарқ гули» ва «Алгоритм» бирлашмаларида, Фанлар академиясининг Иссиқлик физикаси илмгоҳида, фуқаро авиацияси бошқармасида, Карл Маркс номли жамоа хўжалигида, туризмни ривожлантириш бўйича жумҳурият бирлашмаси «Сайёҳинтур»да бўлдилар. Бундан ташқари Шарқшунослик илмгоҳи талаба ва ўқитувчилари билан, Тошкентдаги Покистоннинг давлат тили бўлмиш урду тили ўқитиладиган 156 ва 118-мактаб ўқувчилари билан ҳам учрашдилар. Андижон ва Самарқандни бориб кўрдилар.

Сафар ниҳоясида чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятида учрашув бўлди.

Учрашувда Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамиятининг президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Ташқи алоқалар комитетининг раиси, академик П. Қ. Ҳабибуллаев, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти ҳайъатининг раиси С. У. Султонова, Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамиятининг вице-президентлари — Тошкент машинасозлик илмгоҳи профессори Н. Ғ. Ғуломова ва Тошкент Давлат дорилфунуни доценти Т. Х. Холмирзаев, «Шарқ гули» бирлашмасининг бош директори Р. Ҳ. Отажонова ҳамда Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамияти бошқарувининг бошқа аъзолари қатнашдилар.

Покистонлик меҳмонлар сафар таассуротлари билан ўртоқлашиб, Ўзбекистон сафаридан катта қониқиш ҳосил қилганликлари, ўзбек халқининг самимий ва меҳмондўстлиги ва иккала халқнинг кўп жиҳатдан яқинлигини таъкидлаб ўтдилар. Учрашувда сўзга чиққанларнинг барчаси мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш зарур экани ва бунинг учун тегишли шарт-шароитлар борлигини айтиб ўтдилар. Меҳмонлар 156 ва 118-мактаблардаги учрашувлар ҳақида, айниқса тўлқинланиб гапирдилар. Ўзбек ўғил-қизларининг урду тилига қизиқиш ва интилишини кўриб, ниҳоятда мамнун бўлганларини таъкидлаб ўтдилар. Покистонлик меҳмонларнинг жумҳуриятимиз Енгил саноат вазирлиги ва «Шарқ гули» бирлашмасидаги суҳбат ҳамда музокаралари ҳам самарали бўлди. Ўзбекистонда қўшма корхоналар очишга умид билдирилди. Покистонликлар Ўзбекистон маҳсулотларини ташқи бозорда сотишга воситачилик қилиш, уларни покистонлик даромаддорлар орасида тарғиб қилажакларини айтдилар.

Покистон томони Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамияти бошқаруви аъзоларидан иборат делегацияни шу йил май ойида Покистонга таклиф қилди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

Покистон делегациясининг ушбу сафари якунида Қўшма битим имзоланди. Бу ҳужжатни Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамиятининг президенти, академик П. Қ. Ҳабибуллаев ва Покистон—Совет дўстлик жамиятининг Синд вилояти бўлими президенти жаноб Абдул Раззоқ имзоладилар.

Қўшма битимда бир қатор асосий масалалар бўйича келишиб олинди. Ҳар йили биттадан делегация айирбошлаш, валютасиз асосда сайёҳлар, ўқувчи ва талабалар айирбошлашга ёрдам бериш, Ўзбекистон ва Покистон санъат усталари делегацияларини айирбошлашга ҳомийлик қилиш, иккала мамлакат олимлари ва тадқиқотчиларидан иборат гуруҳларни айирбошлаш ишида кўмаклашиш, Ўзбекистон билан Покистон ўртасида тўғри ҳаво йўли очишни қўллаб-қувватлаш ва бошқалар шулар жумласидандир.

Дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида олиб борилаётган бу эзгу фаолият халқларимизнинг туб манфаатига мос келади.

Ансориддин ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон—Покистон дўстлик жамияти бошқарувининг аъзоси.

Нуқтаи назар

БОДОМ ГУЛЛАГАН ҲОВЛИ

БОДОМ гуллаганига анча бўлди. Унинг асалга ўхшаш ҳидини унутиш қийин. Бу ҳидни унутиб бўладими, ахир?..

Бетондан қурилган, димиққан кўп қаватли уйларда яшаган одам димоғи цемент ва чанг аралаш бир нарсани туяди, гарчи, бу жойда яшаш учун барча нарса муҳайёдек бўлса ҳам баҳор келиши билан бу «олтин қутича»дан тезроқ қочиб чиқиб кетгингиз, тупроқ ҳидини ҳидлагингиз келади. Нега шундай? Шу тупроқда ризқ-рўзимиз яралгани учунми? Шу тупроқдан пайдо бўлганимиз учунми? Билмадим. Лекин ўз онаси бўлган табиат меҳрига тўйиб-тўйиб яшаши керак одамзод. У бунга тўла ҳақлидир.

Орзу бошқа, ҳаёт бошқа. Бир парча ерга эга бўлиш осон эмас. Югуриш-елиш, ҳужжат тўғрилаш, кирмаган, билмаган эшикларни қоқиш керак. Ер олганингдан кейин эса бошқа саргузаштларинг бошланади. Ёғочу тахта, ғишту бетон топишинг керак. Булар учун эса табиийки, каттагина пул лозим. Вақтингни, соғлиғингни аямаслигинг даркор. Битта қўйлагинг иккита бўлмасдан ўтишдан ҳам қўрқмайсан. Фақат бошпана қуриб олсанг, келгусида бола-чақанг «Яхшиям отам барака топкур шу уй-жойни қуриб кетган экан-да», дейиши учун жонингни ҳам аямайсан.

Биз ана шундай эзгулик ила яшайдиган халқмиз. Биз ана шундай келажакка умидвор боқувчи одамлармиз.

Жумҳуриятимиз Президенти чиқарган қатор Фармонлар уй-жой қурсам, бола-чақамга бир ёдгорлик қолдирсам, жилла бўлмаса ошкўкларни ўзимдан чиқарсам, деганларнинг белига мадор, юрагига далда бўлди. Бутун-бутун уй жой мавзелари вужудга келмоқда.

Шу билан бирга Тошкент шаҳри атрофидаги районлар тобора қисқариб бормоқда. Бир пайтлар ям-яшил ўтлоғу бедазор бўлган, шарқираб сувлар оққан жойларни таниб олиш қийин. Янги уй-жой мавзелари, саноат, транспорт корхоналари, турли идоралар бинолари қад ростлаб турибди. Биргина Тошкент Ҳалқа йўли бўйлаб 5-6 чақирим юрган одам бунга иқрор бўлади. Уй-жойларнику, майли, қишлоқ ҳисобига қурилишини тушуниш мумкин. Лекин турли заводу фабрикаларни ҳам ана шу ерларда қуриш, тинимсиз кенгайтираверишва энг нозик томони, бунинг учун боғ-роғлар, ҳосилдор ерларнинг танланишига ачинасан киши. Ахир, шаҳардан олисроқда қанчадан-қанча қир-адирлар, ерлар бор-ку! Баҳайбат корхоналарни ўша ерларга қуриб, шу билан бирга, шаҳар ва посёлкаларни бунёд этиш, иш қидириб юрган кишиларни иш билан таъминлаш маъқул эмасми?

Албатта, ер участкаларини оламан деган одам тегишли ижроқўмларга зарур ҳужжатларни тақдим этиши керак. Бу ишда тартиб-қоида бўлгани маъқул. Менинг тушунишимча, илгарилари ер талабгорнинг яшаш жойи ва ишлаш жойидан қатъи назар берилаверарди. Ўтган йил охирларида чиқарилган қарорга асосан участкалар фақат яшаш жойи орқали бериладиган бўлди. Ушбу қарорни, умуман олганда, тўғри деб ҳисоблаш мумкин. Бироқ шу билан бирга шаҳарнинг қишлоққа туташ районларида яшаётган аҳолининг маълум қисми қийинчиликка дуч келиб қолди. Бу ҳақда Калинин районидаги «Назарбек» шўро хўжалиги директори Раҳимжон ака Исамуҳамедов қуйидагича фикр билдирди:

— Бизнинг хўжалигимизда меҳнат қилаётганларнинг кўпчилиги маркази ҳозирги Бешқайрағоч маҳалласи бўлган бир пайтдаги «Октябрь» жамоа хўжалиги аъзоларидир. Тошкент зилзиласидан кейин хўжалик ўрнида уй-жой даҳаси вужудга келди. Илгарилари колхозчи бўлган аҳоли ўз-ўзидан шаҳарлик бўлиб қолди. Ва табиийки, бола-чақалари кўпайиб, бир ҳовлида сиқилишиб қолишган бўлса ҳам амалдаги тартибга кўра ер участкалари олишга ҳақлари йўқ.

Бундай одамлар Тошкент атрофидаги исталган райондан анчагина топилишига ишонса бўлади. Ана шуларга асосланиб, эҳтимол, шаҳар атрофидаги районлар аҳолиси учун маълум янгилик жорий этилар...

Очиғини айтиш керак: аввало, ер участкаси олиш ҳамма вақт ҳам осон бўлавермайди. Идорама-идора юриб, ҳужжат тўғрилашинг керак. Муҳим бир шарти — сенинг номингда жой бўлиши керак эмас. Шунда бир пайтлар одамлар шаҳар ва дала ҳовлиларига эга бўлганликлари, мева-чева сероб бўлгани ҳаёлга келади. Шахсий мулкка қарши кураш очилиб, хусусий мулкчиликка чек қўйила бошланди.

Тўғри, ҳозир номида квартира бор киши дала ҳовли олиш, тартибда кўрсатилганича қурилиш қилиши мумкин. Бундан фақат хурсанд бўлиш керак. Негаки, ҳозир ўшандай давр эмас. Аҳоли сони ошиб бормоқда, ҳаммани ҳам ер билан таъминлашнинг имкони йўқ. Лекин баъзи жойларда участка оладиган бўлсанг, аввал «дом»ни топшир қабилида иш кўрилаётгани шусиз ҳам бўйнига катта масъулиятни олаётган одамларга ортиқча юк бўлиб тушиши мумкин. Оқибатда ҳали қуриб битказилмаган участка эгаси қариндош-уруғи-ю яқин одамлари хонадонига кириб яшашига тўғри келади. Ҳозир айниқса, қурилиш материаллари танқис бўлиб турган бир пайтда шартни юқоридақа асосда қўйиш унчалик тўғри эмас.

Агар менга қолса, участка қураётганларни жасоратли одамлар сафига қўшган бўлардим. Ахир давлатимиз қачон менга уй қуриб бераркин деб ўтирмай, ўз ҳузур-ҳаловатидан кечмоқ осонмас. Ейиш-ичишдан тежаб, кийинишдан тежаб, уй қураман деб енг шимаришга ҳар ким жазм этавермайди. Дўконда бир кубометр ёғоч-тахта 250-350 сўм турганда, уни ҳам минг азоб билан харид қилинганда фақат орзу-ҳавас билан иш битмаслигини чуқур ҳис этасан. Нафақат сен, балки оила аъзоларинг ҳам сув келса симириб, тош келса кемириб яшашларига тўғри келади.

Ҳамонки бинокорлик материаллари камёб ва қиммат экан, нима учун ўзимизнинг ўлкамизда маълум қисмини тайёрлаш мумкин эмас.

— Мумкин, — дейди узоқ йиллардан бери устачилик билан шуғулланувчи бешқайрағочлик Султонмурод Ҳожимуродов. — Бунинг учун давлат ва жамоа хўжаликларининг экин экиш ноқулай, партов ерларига, жар бўйларига терак экиш керак. 5-6 йил ўтгач, қарабсизки тўсин бўлиб турибди-да. Яқинда бозорга чиққандим. Битта тўсинлик 60 сўм-а! Ахир ота-боболаримиз ҳам қадимдан бошқа жумҳуриятлардан ёғоч-тахта ташиб келтирмаганлар-ку!

Шаҳар ва унинг чеккасидаги баъзи жойларга экилган манзарали деб аталмиш дарахтларнинг ўрнига ҳам иморатбоп турлари экилса участка соламан деб елиб-югураётган, куз келса ёғингарчиликкача устини ёпиб олармиканман, деб кўзи осмонда бўлганларга ҳарна мадор-ку!

Пойдевор учун бетон, ғиштга бўлган талаб ортса ортяптики, камаймаяпти. Қадимда ота-боболаримиз ернинг устига шундоққина уч-тўрт қатор ғишт теришса теришган, бўлмаса пахса қўйиб кетаверган эканлар. Пахса лойини отда пишитишганми ё тупроқ таркиби маҳкамроқ эканми, ҳар ҳолда бу деворга унча-мунча мих қоқиб бўлмас эди. Ҳамонки ҳозир ғишт топишнинг ўзи бўлмас экан, нима учун қурилиш билан боғлиқ тегишли масъул идораларимиз агар завод қуриш қийин бўлса, кичик бир цехларни бунёд этиш ҳақида ўйламайдилар? Агар ўйлаётган бўлсалар, қурилиш материалларига танқислик тобора кучайиб бораяпти-ку!

Ўртаовулда асосан қишлоқ хўжалик машиналарини таъмирлаш билан шуғулланувчи завод бор. Пахта териш машиналари шпинделлари, насослари созланади. Шу билан бирга бир неча турдаги халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилади.

— Корхонамизда кунига 1 — 1,5 минг дона шлакли блок ишлаб чиқарувчи цех қурилмаси ҳам тайёрланаяпти, — дейди завод директори Герман Геннадьевич Пак. — Ускуна баҳоси 6 минг сўм. Бир ҳафтада кетган харажатни қоплаш мумкин. Афсуски, маҳсулотимизга бошқа вилоятларимиздан харидорлар топилаяптику, пойтахтимиз ва унинг вилоятидан келувчилар йўқ ҳисоб. Ўзаро шартнома асосида ана шундай цех ускуналарни тайёрлаб беришимиз мумкин.

Ушбу сатрлар муаллифи муҳандис эмас. Шунинг учун директор айтаётган ускуна қай даражада маъқул ёки номаъқуллигига кафолат беролмайди, албатта. Лекин нима бўлганда ҳам, ҳамонки завод қурилиши учун катта маблағ керак ва буни ҳозирча бозор кўтармас экан, нега шундай цехлар ҳақида бош қотирадиган идора йўқ? Эҳтимол қишлоқ жойларда кўплаб ўрнатилаётгани каби бундай цехларни шаҳарларда ҳам ишга тушириш имкони бордир?

Яна бир мисол. Турли ширкатлар кўпайгандан кўпайиб кетганди. Негадир улар ичида худди шундай қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчилари кўпаймаяпти. Агар бўлса шундайларни рағбатлантириш керак эмасми?

Халқда «Кўз қўрқоқ, қўл ботир» деган гап бор. Бу худди участка қиладиганларга қарата айтилгандек туюлади. Ҳозирги беҳаловат кунларда келажакка ишонч билан иморат қуришга белни маҳкам боғлаганларга қувониш керак. Ана шундайлардан бири Комил ака Ҳакимовдир. У бир пайтлар темирйўл кузатувчиси бўлиб ишларди. Ака-укалари бир кичик ҳовлида сиқилишиб қолишгач, деҳқончилик қилгани Назарбекка чиқиб кетди. Бир-икки йил ишлагач, ер беришди. Кучи етганча иморат қуриб, кўчиб чиқди. Хўжаликка оддий деҳқон бўлиб ишга кирди. Ўзига шукрки, шунчалик уйли-жойли бўлдим, дейди у. — Бизга уй солиш тўғри келмайди десам юраверардим-да. Ҳамма ишда ҳам қийинчилик бўлади. Мана болалар ҳам етилиб келаяпти. Турмушимиз ҳам ёмон эмас, йилига 5—6 минг сўм даромад қиляпман. Рўзғоримизга картошкалар, сабзавотлар ўзимиздан чиқаяпти. Мева-чевани айтмасангиз ҳам бўлади.

Комил ака томорқасига экилган шафтолисию, ўрик, олхўрисини бир-бир таърифлаб кўрсатди. Ҳосили ер билан битта бўлиб тўкилишини, бола-чақасининг ўзиям, кўзиям тўйишини мамнунлик билан гапириб берди. Гапи орасида эшиги ёнидаги зилол ариқ сувидан яқинда экилган помидору карамга сув очди: — Ҳа, жонивор-а, — деди у қўлини ювиб, — тозалигини қаранг.

Мен унга ҳавас қиламан. Қийинчиликлардан қўрқмаслиги, турмушини ўзи тузатишга қаттиқ киришгани учун. Кўз ўнгимга унинг бир пайт пилла қурти боқаман деб елкасига тут шох-шаббасини ортиб, эгилиб-букилиб кўтариб келаётгани, бола-чақаси билан саратонда кетмон чопаётгани келади. Мана энди ҳаёти ўзгарган, машинаси, сигир-бузоғи бор. Яхшигина иморат қуриб олган. Топиш-тутиши тузук. Меҳнатнинг таги роҳат, деб шуни айтсалар керак-да!

Албатта, шаҳарликларнинг ҳаммаси ҳам деҳқончилик қилаверишмайди. Қолаверса, деҳқон меҳнати билан улар меҳнати ўртасида фарқ катта. Бироқ, иккисининг ҳам турмушини ўзгартирувчи, тўқ қилувчи манба бир. У ҳам бўлса ердир. Шунинг учун ҳам ана шу буюк саховат манбаининг халққа берилиши бир йўла бир неча вазифани ҳал этиш имконини яратади: уй-жой таъминоти яхшиланади, озиқ-овқат кўпаяди. Бола-чақаси меҳнатга бўйин эгади.

Бодом гуллаганига анча бўлди. Мева тугиб қолди. Тунов куни шаҳар чеккасидаги эски қўрғонда бир пайт қийғос гуллаган ўрик тепасига уч-тўрт бола тирмашиб чиқиб кетаётганини кўриб қолдим. Шу пайт рўпарадаги тўрт қаватли уйнинг айвон деразаси тарақлаб очилиб, қорнини мешдек осилтирган барзанги чиқди: — «Ҳой тирмизаклар, қани тушларингчи у ердан. Бўлмаса ҳозир катта холаларингни кўрсатаман!» деб мушт дўлайтирди. Болалар парво қилмай ҳали миттигина довуччаларни шоша-пиша узиб қўйниларию чўнтакларига тиқишарди.

Пастда, уй йўлаги ёнидаги омонат ўриндиқда бир чол ўтирарди. У юқорига, бояги кишига аранг бошини кўтариб нимадир деди шекилли, барзанги унинг гапини шартта бўлди: «Нима сиз эккан бўлсангиз, хом-хатала узишса уволи тутмайдими, ахир!»

Болаларнинг кўзи оч, ўзи оч эди. Мен мункиллаб қолган бу отахонни танидим. Бир пайт шу қўрғоннинг эгаси бўлган, ўрикни ҳам ўша экканди. Узоқ йиллар яшаган эски уйи ўрнига боғча тушдию шундоққина ёнларидаги «дом»га кўчиришди. Эҳтимол у бир пайтлар эккан ўригу олма, шафтолию гилос қаровсиз қолиб кетганига ачинаётгандир. Эҳтимол шу қулоғига гап кирмайдиган, довучча деса ўзини томдан ташлайдиган болаларнинг ўзи эккан дарахти мевасидан ейишаётганидан хурсанддир. Отахон балки ичида: «Эй, одамзод, кўпам узоқ-узоқ бўлмаган умрингда бир жуфт дарахт экиб ҳосилга киргиз. Уй-жой солиб, ўзингдан ёдгорлик қолдир!» деяётгандир.

Ҳар ҳолда чолнинг нима ҳақда ўйлаётгани менга қоронғу эди. Бироқ, 50-йилларда Чуқуркўприкдаги уйимиз рўпарасидаги бўйрадеккина ҳовлида қад ростлаган балх тути ер билан битта бўлган асалдек ҳосилини истар-истамас терганимиз, кейинчалик Қатортолдаги дала ҳовлимиз ўртасидан ўтувчи анҳордан қирмизи олма-ю нашвати нокларнинг тинимсиз оқиши кўз ўнгимдан ўтди. Ё ўша манзаралар тушмиди? Йўқ. Фақат яқин ўтмиш эди, холос.

Мен яқинда янги ҳовлилардан бирида бодомнинг оппоқ гуллаганини кўрдим...

Абдусаттор ҲОТАМОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси мукофотининг совриндори.

Ҳавас қилинг...

МЕҲР УЛАШИБ

Бугунги кунда инсоний қадр-қимматнинг, оқибатнинг тикланиб бораётгани ҳақида, меҳр-шафқат ҳақида қувониб гапирамиз. Дарҳақиқат эндиликда ўсиб келаётган ёш авлод қалбида ҳам меҳр-мурувват уруғларини қадаш, уларга миллий қадриятларни сингдириш, муҳими ёшларни кекса авлод вакилларига, ногиронларга, ночор ва ёлғиз қарияларга меҳр-оқибатли, раҳмдил қилиб тарбия қилиш борасида ҳам жуда кўп ибратли, хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Қуйида ана шундай саховатли қалб соҳиби, меҳрибон, қўли гул ўзбек қизининг турли миллат вакилларидан иборат қарияларга нисбатан кўрсатаётган муруввати ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз...

ШАҲРИМИЗНИНГ Куйбишев районидаги 20-поликлиника қошида ташкил этилган Қизил ярим ой жамияти бир неча йилдирки таҳсинга лойиқ ишларни амалга ошираяпти. Ана шу жамиятда кўпдан буён сидқидилдан меҳнат қилиб келаётган тиббий ҳамшира Насиба Паттаева ҳақида «Таклиф ва мулоҳазалар» китобида битилган бир қанча илиқ қалб сўзларни, миннатдорчилик мактубларини, қалб ташаккури акс этган сатрларни ҳаяжонсиз ўқиб бўлмайди. Жумладан, шу поликлиникага қатновчи 78 ёшли 1-гуруҳ ногирони Надежда Ивановна Семич, қариялардан 96 ёшли Ольга Александровна Малькова, 88 ёшли Александра Алексеевна Попова, 82 ёшли Клада Моисеевна Безнян, Берта Павловна Бунинович, меҳнат ногиронларидан Фаина Васильевна Серькова, Вера Эдмунтовна Гончарова ва бошқалар Насиба ҳақида, унинг меҳрибончилиги ва олийжаноблиги ҳақида илиқ дил сўзларини битишган.

— Мана шу кичик жуссали, жиккаккина қиз қалбида улкан саховат ва мурувват борлигига таҳсин ўқиймиз, — дея ёзишади ёлғиз ва ёрдамга муҳтож қариялар Насиба Паттаева таълим олаётган Ленин районидаги 47-мактаб директори номига битилган мактубда. — Истардикки, мана шундай ёшларимиз, саҳий қалб эгаси бўлган муруватли қизларимиз янада кўпроқ бўлса, бу қизча 15 ёшидан бошлаб Қизил ярим ой жамиятига аъзо бўлиб, мана икки йилдирки барча кексаларга, ҳеч кими йўқ қарияларга беминнат хизмат кўрсатиб келмоқда. Биз бу қизга таълим берган устозларига, ўқитувчиларига ҳамда уни шундай олийжаноб инсоний меҳр-шафқат руҳида тарбия қилган ота-онасига улкан миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Ҳа, чиндан ҳам Насиба қалбига саховат уруғини қадаган унинг ота-оналари бўлишди. Насибанинг отаси Нодир Миркамолович Паттаев Абу Али ибн Сино номидаги 1-шаҳар касалхонасида врач бўлиб хизмат қилади. У кунига ўнлаб кишилар дардига шифо бахш этади. Онаси — Манзура Икромовна эса Ўзбекистон агросаноат қурилишида бош мутахассис. У ҳам қизига она сифатида ҳамиша ибрат кўрсатиб келади.

Насибанинг қарамоғидаги қариялар ҳамиша уни интизорлик билан кутишади. У ҳам ёлғиз кексаларнинг оғирини енгил қилишдек ўз вазифасини сидқидилдан беминнат адо этиб келмоқда.

Борис ЛЕБЕДЕВ.

Табассум ила боқиб турган бу аёл Раъно Турғуновадир. У бир неча йилдирки, «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-филиалида самарали меҳнат қилиб келмоқда.

СУРАТДА: Раъно Турғунова.

Ўзбекистон ССР Алоқа вазирлиги қошидаги 1-автокорхонада меҳнат илғорлари кўплаб топилади. Баҳодир Аҳмедов ва Ўрол Нормуродовлар шулар жумласидандир.

СУРАТДА: (ўнгдан) корхона устахонасининг бошлиғи Урол Нормуродов ҳамда моторист Баҳодир Аҳмедов автомобиль двигателини текширмоқда.

Тўлқин Каримов суратлари.

Меҳнат жамоаларида

Фойда келтирадиган шартнома

БОЗОР иқтисодиётига ўтиш ва нарх-навонинг кўтарилиши муносабати билан шаҳримизнинг кўплаб корхона ва бирлашмаларида ишчи-хизматчиларга ёрдам тариқасида озиқ-овқат маҳсулотларининг қимматлашувини ҳисобга олиб, уларнинг тушлик овқатига қўшимча пуллар ажратилмоқда. Жумладан, «Полимер» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси ҳам апрель ойидан бошлаб ишчиларга 25 сўмдан қўшимча пул тарқатди. Ҳар бир ишчига ойига бериладиган бу пул ҳам бугунги иқтисодий ислоҳот даврида ишчилар учун моддий ёрдам бўлиши шубҳасиз.

Мазкур корхонада байрам арафасида бирлашма ишчи-хизматчилари учун кенг ва ёруғ ошхонанинг қуриб битказилгани катта совға бўлди. Ошхона ичида турли хил пишириқлар, қандолатчилик маҳсулотлари ва салқин ичимликлар билан савдо қилувчи буфет ҳам бўлади. Бундан ташқари шу ошхона ёнида яна миллий таомлар тайёрланадиган чойхона қуриш ҳам мўлжалланмоқда.

— Бирлашмамизда асосан халқ истеъмоли моллари ва хўжалик учун зарур ашёлар ишлаб чиқарилади, улар асосан Совет Иттифоқи ҳамда Ўрта Осиё республикаларига жўнатилади, — дейди биз билан суҳбатда корхонанинг маҳсулот жўнатиш бўлими бошлиғи Зокир ака Каримов. — Яқинда бозор иқтисодиёти муносабати билан қўшни корхоналар фаолиятини кенгайтириш мақсадида биз ҳам Австрия билан ўзаро ҳамкорлик шартномаси туздик, бу ҳам байрам арафасида корхона жамоаси учун муҳим янгилик бўлди.

Ўйлаймизки, халқ истеъмоли моллари етказиб берувчи бу корхона ҳам келгусида ҳамкорлик орқали ўз ишини янада яхши йўлга қўяди, халқимизга янада кўпроқ ва сифатлироқ моллар етказиб беради.

Зулфия МЕЛИЕВА.

Дил изҳори

АБАДИЙ ҚЎШИҚ

ТОШКЕНТ ҳамиша СССР халқлари буюк дўстлигининг ёрқин тимсоли бўлиб келган. Кейинги ўн йилликларда у чинакам дўстлик, қардошлик ва тинчлик шаҳрига айланди. Унинг бағрида ўнлаб миллат вакиллари тинч, осуда ҳаёт кечирмоқдалар.

Ҳар байрамда шаҳар кўчаларини айланар эканман боз қадамда дўстлик рамзига кўзим тушади. Назаримда дўстлик деган тушунча нафақат ҳамшаҳарларимиз қалбига, балки байналмилал жонажон она шаҳрим — Тошкентимнинг қат-қатига сингиб кетганга ўхшайди.

Тошкент метросининг «Халқлар дўстлиги» бекатидан юқорига чиқсангиз совет халқларининг дўстлиги рамзи — улуғвор бадиий меъморчилик мажмуасига кўзингиз тушади. Халқлар дўстлиги майдони узра ҳашаматли оппоқ мармар кошона худди афсоналардагидек қад кўтариб турибди. Қуёш нурида жилоланиб кўкка отилаётган ўнлаб фавворалар ўртасидаги пиллапоялардан оҳиста сарой эшиклари томон кўтарилиб борар экансиз, бир дақиқа ўзингизни улуғвор гўзаллик оғушида, дўстлар даврасида ҳис этасиз. Меъморчилимизнинг дурдона асари сифатида вужудга келган улкан санъат кошонамизни ҳақли равишда қардошлик, биродарлик, дўстлик рамзи дейиш мумкин. Бу маҳобатли биллур сарой шу дўстликка қўйилган ҳайкал, уни улуғловчи мангу қўшиққа ўхшайди.

Бу мангу қўшиқни муҳташам қаср олдига қўйилган Улуғ Ватан уруши даврида етим қолган гўдакларни боқиб тарбиялаган Шомаҳмудовлар оиласи образи тасвир этилган ҳайкал куйлаётгандек туюлади кишига...

Ўша машъум уруш кунлари ўзбек диёри етим-есирларга бутун қалбини очди, меҳр қўрини сочди. «Ҳамма нарса — фронтга!» деган шиорни 200 фоиз адо этди. Урушнинг биринчи кунлари Тошкент меҳнаткашлари Мудофаа фондига 5,5 миллион сўм топширдилар. 200 мингдан ортиқ кўчириб келинганларни ўз бағрига олди... Уларга мурувват кўрсатди...

Дўст бошга кулфат тушганда билинади. Ўша машъум Тошкент зилзиласининг оқибатларини тугатиш учун бутун мамлакат ёрдам қўлини чўзди. Тошкент қардош қўллар ёрдамида иккинчи марта туғилди...

Мана ўшанга ҳам 25 йил бўлди. Она шаҳрим Тошкентим, пойдевори мустаҳкам шаҳрим кўкка бўй чўзмоқда, гуллаб-яшнамоқда. Унинг осмонида эса оқ кабутарлар учиб юрибди. Оққушлар тинчлик, дўстлик ҳақида куйлашмоқда:

Қур, қур...
Дўст бирла ҳаёт—роҳат, танҳо яшамоқ қийин,
Гулханга тушар шох гар айрилса дарахтдин.
Бир онлик дўст дийдорин бахтга ҳисоб этарман,
Усиз ғаму аламдир — шодлик кунин нетарман...

Тўхтамурод ТОШЕВ.

«Ҳар баҳор ҳам шу бўлар такрор...» кўклам ўз сепини яна диёримизга ёйди. Боғу роғлар, адирлар чечакларга бурканди. Чечак эса яшариш, гўзаллик белгиси. Инсон яралибдики гулга ошуфта. Гул эса қизлар сирдоши. Ҳаёт улар билан чиройли. Ҳар баҳор, ҳар йили 1 Май шундай бошланди. Истагимиз шу: абадий шундай бўлиб қолсин.

Тарих солномасидан

ФАВҚУЛОДДА КОМИССАР

1905 ЙИЛ сентябрида подшо ҳукумати оташин инқилобчилар — Ян Лацис ва Юлиус Шлессерни ўлимга ҳукм қилди. Маҳбуслар Ригадаги машъум қамоқхонанинг ўлим камерасига қамалди. Шу ерда улар қатл қилинишлари керак эди. Маҳбуслар назоратини подшо ҳукумати оддий полиция ва жандармерияга ишонмади. Хавфли инқилобчиларни қўриқлаш махфий сиёсий полицияга — учинчи бўлимга топширилди. Ҳарбий дала суди зудлик билан ишини туғаллаб, ўлим ҳукмини расман имзолади.

Аммо ҳукмни ижро этишга улгуришмади... Рига социал демократия ташкилоти жанговар дружинаси махфий-сиёсий полиция турмасига қилган ҳужуми натижасида улар озод қилинди. Бу ҳужумни 27 ёшли темир йўл инженери большевик Петр Кобозев уюштирган эди. Тажрибали маккор ва ҳийла-найранг бобида устаси фаранг сиёсий полицияни доғда қолдирган бу ҳужум шундай жасорат эдики, бу ҳақда шахсан Владимир Ильич Ленин ғоят тўлқинланиб шундай ёзган эди:

«Рига революцион отрядининг қаҳрамонларига салом! Уларнинг муваффақиятлари бутун Россия социал-демократ ишчиларига далда ва намуна бўлсин. Яшасин халқ революцион армияси ташаббускорлари!».

РСДРП Рига комитетининг аъзоси Кобозев полиция таъқиби билан инқилобчига хос хавф-хатарга тўлиқ ҳаёт кечирди. 1914 йилда у Оренбург шаҳрида темир йўлда ишлаганида ҳам яширин инқилобий ҳаракатни давом эттирди. Ўша йили у Оренбург большевиклар комитетини тузди. Бу комитет Оренбург — Тошкент темир йўли ишчилари революцион ҳаракатига раҳбарлик қилиб Петроград, Самара, Уфа ташкилотлари билан алоқа қиларди.

1917 йил февраль революциясидан сўнг Тошкент — Оренбург темир йўли комиссари қилиб тайинланган Кобозев раҳбарлигида ташкил этилган махсус ташвиқот поезди апрель охирида Тошкентга келди. «Биринчи май намойиши» деб аталган бу агитпоезднинг Тошкентга келишига бағишланган митингда Кобозев нутқ сўзлади. У митинг қатнашчиларига В. И. Лениннинг Апрель тезисларида баён этилган революцион программаси ва унинг моҳиятини тушунтирди. Тошкент большевиклари қатори Низомиддин Хўжаев уни шу тариқа пролетариат кураши авж олган 1 Май арафасида кўрган ва унга ихлоси ортган эди.

1917 йил декабрда Ўрта Осиё ва Шарқий Сибирнинг фавқулодда комиссари қилиб тайинланган Петр Кобозев иккинчи марта Тошкентга келганида уни барча самимий қарши олгани бежиз эмас.

1918 йил февралида Темир йўллар халқ комиссари лавозимига шахсан Ленин тавсияси билан кўтарилган Кобозевга улкан вазифа топширилди. У Тошкент темир йўли орқали Боку билан алоқа ўрнатиб, мамлакатни нефть билан таъминлаши лозим эди. Оренбург, Тошкент ва Бокуга марказий ҳукуматнинг 150 миллион сўм пулини топшириш ҳам қўшимча вазифа қилиб қўйилди.

Шахсан Ленин имзо чеккан мандатда унинг ваколатлари аниқ белгиланган эди.

«Инженер Петр Алексеевич Кобозевга, — дейилган эди мандатда, — ўзининг умумий ваколатларидан ташқари жойларда контрреволюцияга қарши курашиш учун чақирилган ва янги ташкил этилган қўшинлар, флот, қизил гвардия ёки қизил аскар кучларининг жанговар ҳаракатларига раҳбарлик қилиш, Россия Федератив республикаси Советларининг ҳукмронлигини таъминлаш учун барча чораларни кўриш мақсадида Ўрта Осиё ва Боку губернасида фавқулодда ваколатлар берилган.

Ўртоқ Кобозевга ҳукуматнинг Ўрта Осиё ва Бокудаги барча маҳаллий Советлар, қўшни губерналарнинг Советлари ва революцион ташкилотлар барча ҳарбий ва янги ташкил қилинган қизил гвардия, қизил аскар қисмларининг штаблари, шунингдек, бошқа ҳамма ҳукумат муассасалари юқорида кўрсатилган вазифаларни ҳал қилишда П. А. Кобозевга бутун чоралар билан ёрдам беришлари керак.

Халқ Комиссарлари Советининг Раиси В. Ульянов (Ленин).
Халқ Комиссарлари Совети Иш бошқарувчиси Влад. Бонч-Бруевич».

1919 йил сентябрида Туркистон Советларининг VIII съездида сўзга чиққан Кобозов Туркистон АССР раҳбарларининг маҳаллий миллат вакилларини ҳокимиятни бошқаришга жалб этмаганларини кескин танқид қилгани катта шов-шувга сабаб бўлди.

Петр Алексеевич Кобозов буюк рус шовинизми таъсиридаги раҳбарларни аямай фош қилгани ҳаммага ҳам ёқмади. Гап шундаки, Октябрь ғалабасидан кейинги дастлабки вақтларда давлат органларида ленинчи байналмилалчилар билан бир қаторда мустамлакачи руҳдаги мансабпарастлар ҳам бўлиб, улар ўзбекларга паст назар билан қарашган эди...

Туркистонда миллий масалада йўл қўйилган хатоларни тузатиш, меҳнаткаш мусулмонларни ўлкани бошқаришга, фаол сиёсий ҳаётга кенг жалб этиш масаласида РКП (б) Марказий Комитети ва РСФСР халқ Комиссарлари вакили Петр Кобозев жон куйдириб ишлади.

Ҳамдам СОДИҚОВ.

АЙРИМ инсонларнинг бошқаларга нисбатан кўрсатган меҳр-муҳаббатини, ҳиммат мурувватини кузатиб дилинг яйрайди. Шундай лаҳзаларда қадимги донишмандларимизнинг қуйидаги ҳикматли сўзлари беихтиёр ёдга тушади: «Меҳр-оқибатли кишилар — бу дунёни тутиб турган устундирлар, уларсиз бу ёруғ олам ўз мазмунини йўқотади».

Ана шундай ҳаммага меҳрибон, ҳеч кимдан ўзининг ҳимматини, мурувватини аямайдиган инсонлардан бирини жуда яхши биламан ва у киши билан қалбан яқинлигимдан фахрланаман. Зуваласи меҳр-ҳимматдан яралган бу инсон таниқли журналист ва болалар ёзувчиси, кўпгина қаламкашларнинг камтар устози Маҳмуд Муродовдир.

Одатда ҳар бир одамнинг касб-кор танлаши ҳам унинг феъли-атворига қараб юз беради. Бунга Маҳмуд аканинг меҳнат фаолиятлари ҳам яққол мисол бўла олади. У киши 1932 йили ўспиринлик ёшида Тошкентдаги 11-болалар уйига тарбиячи бўлиб ишга кирдилар. Маҳмуд Муродовнинг етим-есир болаларга меҳрибонлиги ва ёшлар қалбида ҳаётга, меҳнатга муҳаббат уйғотишдаги саъйи-ҳаракатлари ҳақида анча гапириш мумкин. Аммо гапни чўзиб ўтирмаслик учун болалар уйининг бир пайтлардаги тарбияланувчиларидан бири, кейинчалик узоқ йиллар давомида «Ёш ленинчи» ва «Совет Ўзбекистони» рўзномаларида ишлаган Раҳматулла Исҳоқовнинг ўша кунлар ҳақидаги сўзини келтириш билан чекланамиз:

Ажойиб ҳамшаҳарларимиз

УМРИНГИЗГА БАРАКА!

«Маҳмуд ака жуда ҳунарманд одам эди. Бир куни жозибали мусиқа овози эшитилиб қолди. Болалар уйида радиоприёмник йўқ эди. Бу ширин куй қаердан эшитилаяптийкин, деб ҳовлига чиқсак, Маҳмуд ака мандалина чалиб ўтирган экан. Биздаги қизиқишни сезган Маҳмуд ака:

— Ҳаваскорлик тўгараги очсак, нима дейсизлар? — деб қолди.

Бу таклиф ҳаммамизни севинтириб юборди.

Ўша кундан бошлаб Маҳмуд ака бошчилигида куй ва қўшиқлар ўргана бошладик. Кейинчалик «Тарих тилга кирди», «Рустам» каби бир қанча пьесалар қўйдик. Бу драмаларни Маҳмуд ака саҳналаштирган эди. Ҳозирда СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов мана шу тўгаракда бош ролларни ижро этганди.

Ёш техниклар, дурадгорлик, авиамодель каби тўгаракларга ҳам Маҳмуд ака бошчилик қиларди».

Маҳмуд Муродов ўша — болалар уйида тарбиячи бўлиб юрган йиллари Ишчилар факультети (Рабфак)га сиртдан имтиҳон топшириб, Тошкентдаги Низомий номидаги педагогика олийгоҳида сиртдан ўқирди. Тиниб-тинчимас бу одам Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида олийгоҳни муваффақиятли тугатиб, олий маълумот эгаси бўлди.

Энди Маҳмуд Муродов фақатгина болалар уйида тарбиячи бўлиб қололмас эди. У киши болаларга тарбия беришда кенгроқ миқёсдаги фаолиятга эҳтиёж сезди ўзида. Бу эҳтиёж Маҳмуд акани журналистлик касбига етаклаб келди, 1947 йилдан эътиборан у кишининг қаламкашлик-ижодкорлик фаолияти бошланди. Маҳмуд ака дастлаб «Ленин учқуни» рўзномасида масъул котиб бўлиб ишлади. Кейинроқ «Гулхан» ойномаси (аввал «Пионер» номи билан чиқа бошлаган эди) ташкил этилганидан кейин шу ойномада ҳам ўша вазифада фаолият кўрсатди. Ундан ҳам кейинроқ у киши мактабгача тарбия ёшидаги болалар учун таъсис этилган «Ғунча» ойномасига таклиф этилди. Маҳмуд Муродовнинг бу ойномадаги масъул котиблик вазифаси у кишининг кексайиб пенсияга чиққунигача давом этди.

Узун гапнинг қисқаси шуки, Маҳмуд Муродовнинг журналистик йиллари ҳам ҳамиша кўпчиликка яхшилик улашишдек эзгу ишлар билан тўлиб-тошган эди, десак янглишмаймиз. Маҳмуд ака кичкинтойларга жажжи-жажжи ҳикоялар, лавҳалар ёзишдан ташқари ёш қаламкашларга ҳам тинимсиз ғамхўрлик қилардилар. У кишининг олийжанобликлари ҳақида «Ғунча» ойномасининг бош муҳаррири Яйра Саъдуллаева 1975 йили шундай бир мисол келтирган эди:

— Бизнинг Маҳмуд акамиз жамоанинг ҳар бир аъзоси учун жон куйдирадилар. Шу йилнинг бошида бир техник ходимимизни қисқартиришга тўғри келди. Бу вазифада педагогика олийгоҳининг охирги курсида сиртдан ўқиётган Матлуба Сайдазимова ишларди. Бу қиз жамоа билан тотув ишлаб келарди ва энди биздан ажралгиси келмасди. Мен нима қилишга ҳайрон эдим. Шунда Маҳмуд ака ёнимга келдилар-да: «Давлат имтиҳонлари пайтида у жуда қийналиб қолади. Агар яна икки ой ўзимизда тутиб туролсак, яхши бўларди. Икки ойлардан сўнг корректоримиз узоқ отпускага кетади, шунда Матлубани унинг ўрнига ўтказамиз. Менимча, Матлуба ишни уддалаб кетади. Ахир яқинда дипломли педагог бўлади», дедилар. Менга ҳам бу фикр маъқул тушди. Чунки Матлубани Маҳмуд акачалик биладиган киши йўқ эди. Нашриётимиз дирекцияси уни икки ой сақлашга ёрдам берди. Мана, ҳозир Матлуба корректор. Уни бу вазифага ўтказиб янглишмаганмиз. Маҳмуд акамиз ана шунақа бировларга меҳрибон, ҳамиятли одамлар...»

Маҳмуд Муродовнинг кичик болаларга ҳикоялар, лавҳалар ёзишларини юқорироқда айтган эдик. Аслида у кишининг бадиий ижод соҳасидаги хизматларининг ўзи алоҳида сўз юритишга арзийди. Кичкинтой китобхонлар Маҳмуд аканинг ҳар хил йилларда босилиб чиққан «Яхши амаки», «Кўприк», «Сирли дон», «Весёлий хоровод», «Боғча бола», «Дятель», «Саноқ», «Ким энг кучли», «Энг маза жой» каби йигирмага яқин китобларини севиб ўқиганлар ва ўқимоқдалар. Болаларнинг севимли ёзувчиси Маҳмуд Муродовнинг бадиий ижоддаги ана шундай хизматлари ҳисобга олиниб, у киши 80-йилларнинг бошларида СССР Ёзувчилар уюшмаси аъзолигига қабул қилиндилар. СССР Журналистлар уюшмаси аъзолигига эса Маҳмуд Муродов 60-йилларнинг бошларида ўтган эдилар.

Дарвоқе, Маҳмуд аканинг одамохунлиги хусусида сўз кетганда у кишининг битта фазилатини алоҳида айтиш жоиздир. Камтар, самимий, кўпчиликка меҳрибон бу инсон ўз қариндош-уруғларининг, яқин таниш-билишларининг хонадонларида тўй-ҳашам бўлса ёки ҳаётда, ахир, бирор жойда маърака бўлса, ўша ерда албатта Маҳмуд акани учратиш мумкин. Зеро, чинакам инсонийлик ҳам, меҳр-оқибат ҳам ҳар бир кишининг ана шундай фазилатлари билан ўлчанади-да!

Айни кунларда Маҳмуд ака Муродов кексалик гаштини суриб юрибдилар. У кишининг қутлуғ 75 ёшга кирган бугунги қутлуғ кунларида:

— Умрингизга барака, меҳр-оқибатингизга барака, оқсоқол, ҳамкасабаларингизнинг бахтига ҳамиша омон бўлинг, — деймиз.

Оқилжон ҲУСАН.

Янги шеърлар

ДЎСТЛИК

Бир замон бирлашиб қўллар,
Бирлашиб юртлар ва эллар.
Дўстлик тўғрисида қўшиқлар, куйлар,
Тўхтадиму қўшиқлар,
Тўхтадиму замон,
Чарчадиму юрак ё урар ҳамон.
Қўллар чарчадими наҳотки бугун,
Борлиқ тортарму ўзи томон.
Балким оёқлардир йўлак деб ёмон,
Йўл излаётгандир ёлғизлик томон.
Кўзлар чарчадими кўрмоққа дўстни,
Гавда ҳам тортар бурчакка ўзни.
Айтинг қай бири чарчаган экан,
Дўстлик дея табассум қилган юзми,
Бир танмиз, бир жонмиз дея сўзлаган.
Балога қолган бугун сўзми,
Юртлар чарчадими ким у чарчаган,
Тожикми, қозоқми, қирғизми.
Дўстлар, сиз айтинг тинглаб каломим,
Йўқолмасин соф виждон дўстлик саломим.

Норхол ТУРСУНОВА.

ЎЗБЕКИСТОН—ВАТАНИМ

Ўзбекистон — Ватаним кўркам,
Она ўлкам, жонажон ўлкам.
Ўзбек халқим — заҳматкаш элим,
Қалбдан қўшиқ таратган тилим.
Менга доим шундай туюлар:
Булбуллар ҳам ўзбекча куйлар!
Дийдорингга боқиб тўймайман,
Қўшиғингни тилдан қўймайман.
Қалбим боғлиқ бутун умрга,
Келинг дўстлар, куйлайлик бирга!
Боғда ўсган яшил дарахтлар,
Япроғини бир-бир варақлар.

Сен ҳақингда ўқиб берар шеър.
Сени ҳамма ўз Ватаним дер.
Сенга меҳри тошиб оқади.
Висолингга шошиб оқади.
Мен ҳам сени куйлаб ўтурман,
Кўксингга ўз гулим тақурман!
Дийдорингга боқиб тўймайман,
Қўшиғингни тилдан қўймайман.
Қалбим боғлиқ бутун умрга,
Келинг дўстлар куйлайлик бирга!

САЙЁР.

ТОМ ТЕПАСИДАГИ ЛОЛАҚИЗҒАЛДОҚ

Қиш бўйи ўзларини хорғин сезган бувим баҳор келгач ичкарига кам кириб, кўпинча очиқ ҳавода юрадилар. Ёшлари бир асрга яқинлашиб қолганлар, тинчгина уйда ўтирсалар бўлмайдими, дейман ўзимча. Баҳорнинг илк даракчилари: гунафша, чучмўма, бойчечаклардан териб берсак, «Омонлик-сомонлик, ҳеч кўрмайлик ёмонлик» деб, ҳидлаб-ҳидлаб, кўзларига суриб, чаккаларига тақардилар.

Тошкентнинг чекка жойи, далада яшаганимиз учун лолақизғалдоқлар тупроқли уйимиз томигача чиқиб, очилиб, қип-қизил бахмални эслатарди. Бувимнинг энг яхши кўрганлари ана шу манзара эди. Қўлларига ҳасса тутиб, бизни қўярда-қўймай узоқ тепаликка, табиат бағрига олиб боришга қистардилар. «Ўх-ҳў, узоғ-ку буви, чарчаб қоласиз», десак, «Тоза ҳаво куч-қувват беради», дердилар. Биз галма-галдан қўлтиқларидан суяб борарканмиз, «Мандай қариб юринглар, илойим дард кўрманглар» деб дуо қилганлари ёдимда. Йўл-йўлакай турли хил кўкатлардан ҳидлаб «Оҳ-оҳ, жаннатнинг ўзгинаси-я, — қудратингдан ўргилай», дердилар руҳлари енгил тортиб. Алвондек товланаётган лолақизғалдоқлар олдига борганимизда уларни кафтлари билан силаб, минг дардга даво эканлигини айтардилар.

Бир куни кичик синглим бошяланг юриб қолгани учун офтоб «урибди». Ойим ҳеч ёққа югурмай, лолақизғалдоқлардан териб келишимни буюрдилар. Қир-адирлардан бир қучоқ келтирсам, кафтларида ишқалаб, эзиб, киши ҳавасини келтирадиган қизил сувини пиёлага силқитдилар. Синглимга ичирган эдилар ҳадемай тузалиб, ҳеч нарса кўрмагандек яна биз билан шўхлик қилиб ўйнаб кетди. Лолақизғалдоқ нафосатга бой, ёқимли, муаттар бўлиши билан дардни ҳам тортиб олар экан.

Ёшлигимда расмлар чизишга қизиқардим. Айни баҳор кезлари лолақизғалдоқларни озгина сўлитиб қизил бўёқ тайёрлаб, расмларини безаганман. Баъзан сиёҳдонга солиб, чиройли хатлар ёзардим.

Ҳа, баҳорнинг сўлим гулларидан бири лолақизғалдоқлар ҳаммага, айниқса биз болаларга қувонч улашарди. Илгарилари кўҳна пойтахтимиз бағридаям беҳисоб эди. Эндиликда ниҳоятда камайиб кетди. Ҳатто маҳаллаларда онда-сонда кўринадиган бўлиб қолди. Қир-адир, анҳор, тепаликларда очилиб, аср тенгдоши бўлган бувимнинг ҳавасларини келтирадиган лолақизғалдоқлар қани энди?

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

Баҳор, ёшлик, гўзаллик. Бир-бирига ҳамоҳанг сўзлар. Кўклам ёшу қари қалбига яна умид ва мўл-кўл орзулар олиб келди. Манави суратга бир қаранг-а. Қизлар юзидаги табассумдан киши кўнгли тоғдек кўтарилади. Ўткинчи ғам-ташвишларни унутиб, ҳаётга, яшашга иштиёқи асло аримасин. Қизлар табассуми—олам табассуми.

Тўлқин Каримов суратлари.

«МЕНИНГ ГЎЗАЛ МУЗЛИГИМ»— ТОШКЕНТДА

АМЕРИКАЛИК таниқли бастакор Ф. Лоу ўзининг «Менинг гўзал музлигим» опереттаси билан бутун дунёга машҳур. Театр санъатида алоҳида ўрин тутган мазкур асар мусиқанинг мюзикл жанридаги энг яхши ижод намунаси сифатида ҳам кўпчилик эътиборини ўзига тортиб келмоқда.

Шўролар Иттифоқида бу асарга биринчилардан бўлиб Москва давлат оперетта театри мурожаат қилди. Эндиликда кенг оммалашган мусиқали асарни Тошкентда ҳам томоша оперетта театри уни яқинда ўз саҳнасига олиб чиқди.

Янги спектакль оперетта мухлислари томонидан илиқ кутиб олинди. Бундай муваффақиятда театрнинг бош дирижёри Б. Расулов, хореограф А. Лян ва бошқаларнинг хизматлари катта бўлди.

Саодат ОДИЛОВА.

«...Биз «Кўзгу» қизиқчилар клуби аъзоларининг ҳар бир чиқишини орзиқиб кутамиз. Улар тайёрлаган номерлар ранг-баранглиги, ошкора танқид ва ичакузди кулгига бойлиги билан шинавандалар олқишига сазовор бўлиб келяпти. Сизлардан илтимос, имкони бўлса таниқли қизиқчи Ботир Муҳаммадхўжаев билан суҳбат уюштирсангиз. Ўйлайманки кулги устаси билан қилинган суҳбат ҳам кишига завқ беради.

Салом билан, Х. Ғоипов, Жиззах вилояти.
Р. Шокиров, К. Турсунбоев, Тошкент шаҳри».

Ҳарқалай қизиқчи билан суҳбатлашиш жуда мароқлида. Сабаби, мусоҳабангиз фақат бир мавзуда бўлмайди. Кейин кулдириб зериктирмайди ҳам. Бунинг устига бир марта юракдан кулган одамнинг умрига бир ой умр қўшилади деган гаплар бор бу ёқда. Шу мақолни эслаб Ботирнинг ичакузди гапларига маҳлиё бўлиб ўтиравериибмиз. Қарасам, ҳали-бери жиддий гапга ўтиладиган эмас. Суҳбат орасида саволлар бериб ўзимга кераклиларини ёзиб ола бошладим:

— «Кўзгу»нинг ташкил этилиши қандай бўлганди? Унгача қаерда ишлардингиз?

— Муқимий номидаги мусиқали театрида бироз ишладим. Ишларим юришмай у ердан кетдим. Орадан анча вақт ҳам ўтди. Бир куни Тўхтамурод ака Азизов (раҳбаримиз) мени кўриб шунақа клуб ташкил қиляпмиз, кел деб таклиф қилди. Хўп дедим. Очиғини айтсам бошида ишимиз шунчалик юришиб кетади, деб ҳеч ўйламагандик. Аввалига В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали кино залида репетициялар ўтказиб юрдик. Сабаби Собит ака ўша ерда ишлайди-да. «Бу йигитлар нега кўп келадиган бўлиб қолишди» деб милиционерлар шубҳага тушиб қолишди шекилли, кейин киритмай қўйишди. Хуллас, анча машаққатларни кўрдик. Биринчи томошамизни 1987 йил, 11 декабрда ТошДД Маданият саройида намойиш қилдик.

— Шундай бўлсада Муқимий театри билан алоқани узмадингиз?

— Бунинг учун Шуҳрат ака Расуловга раҳмат. Бир куни чақириб яхшироқ нарса тайёрлашни илтимос қилди. Сценарийсини бир ҳафтада ёзиб келдим. Маъқул бўлди. Шуҳрат ака «Ким қўяди?» деб сўради. Ўзимни режиссурада синаб кўрсам, дедим. У менга ишонди. Шу тариқа «Дардимни айтаман, куласизми?» номли театрлаштирилган мусиқавий ҳажвий томоша юзага келди. Агар у томошабинларга ёққан бўлса беҳад хурсандман.

Муштарийлар учун учрашув

КУЛГАН ОДАМДАН ҒАМ УЗОҚЛАШАДИ

— Авлодингизда қизиқчи ўтмаганми, ишқилиб?

— Қизиқчи ўтмагану, аммо санъатга қизиқишимга бувим сабабчи бўлганлар. Ўргансин деб рубоб, чилдирма олиб берардилар. Битта чилдирма бир ҳафтага ё етарди, ё етмасди. Кейин қўшиқ айтишни ўргандим. У ёғига десангиз 41-ўрта мактабни тугатиб Театр ва рассомлик санъати олийгоҳи драма ва кино актёрлиги куллиётига ўқишга кирдим. Шу ерда бир гапни айтиб қўяй: баъзи ота-оналар бор, фарзанди «Санъаткор бўламан» деса, «Йўқ, артист бўлмайсан» деб оёқ тираб туриб олишади. Менинг ота-онам эса ниятимни айтган кундаёқ оқ йўл тилаб фотиҳа беришган.

— Қизиқчи бўлишингизда кўпроқ кимларнинг таъсири бўлган?

— Муҳиддин Дарвишев билан марҳум Рустам Ҳамроқуловнинг. Фаолиятимнинг бошланишида М. Дарвишевнинг ҳангомаларини ижро этиб юрардим. Ўзлари ҳам бир неча бор эшитганлар.

— Сизни сира ичмайди, деб эшитаман. Лекин пиёнисталар ролини қиёмига етказиб ижро этасиз. Шунинг учунми «Воҳай-воҳай Баҳришка...» деса каттакичик сизни дарҳол танийди. Шу томошани тайёрлаш тарихи қандай бўлган?

— «Кўзгу» аъзолари, яъни ҳаммамиз биргаликда тайёрлаганмиз. Биринчи саволингизга келсак ҳаётни кузатишимдан олинган. Бир киши бўларди, эрта-ю кеч «отволиб» «воҳ-воҳайлаб» юрарди. Шуни такомиллаштирганман. Энди ҳаммаси ҳаётдан олинади-да. Бир воқеани гапириб берайми?

Янгибозорга тўйга боргандик. «Баҳришка»ни айтиб бердим. Бир пайт бир ширакайф йигит олдимга келиб: «Ака, четга чиқсак» деб қолди. Вирор илтимос ё гапингиз бўлса айтаверинг дедим. «Йўқ, бошқа гап бор». Ҳайрон бўлдим. Ҳали қизиқчилик қилаётиб тегиб кетадиган бирон ножўя гап гапириб қўйдимми, деб ўйладим. Кўчага чиқиб, йўл четидаги ўриндиққа бориб ўтирдик. «Хотинимнинг исми Баҳри эканини сизга ким айтди, ака?». Ҳеч ким айтгани йўқ, умуман хотинингизнинг исми Баҳриниса эканини энди сиздан эшитяпман дедим. «Ёки отам шикоят қилдими?» Отангизни ҳеч кўрган эмасман, танимайман. «Унда Баҳришка дейишимни қаердан билдингиз?» Билмасдим, шу номни танлашим тасодифий бўлган, тинчликми, деб қизиқдим. «Биласизми, — деди у. — Сиз телевизорда чиқишингиздан икки кун бурун бешинчи қизим туғилганди. Отам сизни кўрсатиб «Қара, сен ҳақингда гапиряпти, худди ўзинг деб танбеҳ бердилар».

— Давроқе, «ойнаи жаҳон»да негадир кам кўринасиз?

— Буни кўплаб мухлислар ҳам сўрашади. Халққа ҳозир кулги, кўнглини кўтарадиган гап керак. Ишдан хориб-чарчаб келган одам телевизор қаршисига ўтириб ўзига ёқадиган, дилини ёзадиган кўрсатувни томоша қилишни истайди...

— Айтгандай, баъзи томошаларингизда жамиятимиздаги салбий иллатларни аёвсиз фош қиласизлар. Гап эгасини топади, деб кимларнидир ҳажв қиласизлар. Аслида ҳам қизиқчи шундай, халқ дилидагини кулги йўли билан айтувчи киши бўлиши даркор. Шундай пайтларда танбеҳ ҳам эшитиб турсанглар керак?

— Ундан ҳам бенасиб қолмаймиз. Тилларингни узун қилманглар, деб уришиб туришади.

— Илгари тўйга борадиган санъаткорларни танқид қилишарди. Гўё катта айб иш қилгандек уни четга суриб қўйишарди. Сизнингча бу айбми ёки...

— Санъаткор халқ билан. Ниманики ижод қилса уни халқига кўрсатади ва баҳосини олади. Кимнингдир тўйига бориб, файзига файз қўшсангиз, келганлар кўнглини хушнуд этсангиз бунинг нимаси айб? Мен одамлар эшигимни тақиллатиб келишларидан фахрланаман. Одамларга кераклигинг, санъатинг уларга ёқиши ҳар қандай унвондан юқори.

— Ҳар йили республикамизда қизиқчи танловларини ўтказиш одат тусига кириб қолди. Мана бу йил май ойида «Қизиқчи-91» танлови бўлади, деб эшитдим. Шу кетишда унинг савияси тушиб кетмасмикин?

— Тўғри пайқабсиз. Истеъдодли қизиқчи ҳар йили туғилавермайди. Танлов эмас, пул ишлаш манбаига айланиб қолди бу. Мунтазам ўтказилаверса савияси пасайиб кетади. Э, гапираман деса гап кўп, ака. Мен оддий қизиқчиман.

Қолаверса, атоқли шоиримиз Эркин Воҳидов, айтганларидек «...уйда болачақа бор».

— Ҳай майли, оилангиз ҳақида гапира қолинг.

— Бўйдоқман.

— Йўғе. Шу пайтгачая?

— Кўчага чиққанда деб ёзиб қўйинг-да. Тағин ҳазилни чинга олиб юрманг. Баъзи хотин-қизлар «Хотинингизга маза, ҳар куни кулдирасиз» дейишади. Йўқ, биз фақат саҳнада ҳазиллашамиз, уйда жиддиймиз. Йўқса одам ҳақиқий қиёфасини йўқотиб қўяди.

— Оқшомхонларга тилагингиз.

— Юрт тинч, бозор арзончилик бўлсин. Одамлардаги виждон, меҳр-оқибат йўқолмасин. Насиб этса яхши кунлар ҳам келар. Умид, ишонч доимий ҳамроҳлари бўлсин. Юзларидан кулгу аримасин, кулиб турган одамдан эса ғам узоқлашади.

Суҳбатдош
Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

Ҳар тўғрида

ВАШИНГТОН. АҚШ Президенти Жорж Буш компьютер таълими мактабининг «Биринчи синфида» ўқий бошлади. Маъмурият бошлиғи матбуот котиби Марлин Фицуотернинг хабар қилишича, АҚШ президенти Оқ уйдаги ўз хонасида ўрнатилган янги компьютер билан ишлаб, дастлабки кўникмаларни ҳосил қилган. Жаҳоннинг энг зўр компьютерлаштирилган мамлакатларидан бирининг раҳбари шу вақтгача ўз шахсий хат-хабарларини оддий ёзув машинкасида босишни афзал кўрарди. Энди эса Ж. Буш машинка билан хайрлашиш ниятида. Машғулотлар Президентнинг бандлигига қараб ҳафтасига бир ёки икки марта ўтказилади. 30 минутлик дастлабки машғулот чоғида Оқ уй эгасининг шахсий йўриқчиси Дороти Крамлинг хоним уни компьютер клавишлари билан таништирди.

Президент маъмурият эълон қилган «2000 йил таълимига доир стратегиясини ҳисобга олиб, эзгуликнинг кечи йўқ, деганларидек, катталар ҳам ўқишлари мумкинлигини ҳамда ўз маълумотларини доимо ошириб боришлари лозимлигини таъкидламоқчи бўлди, деди Фицуотер. Бундан ташқари, деб қўшимча қилди у, Бушнинг рафиқаси ўзининг кўчма компьютери билан яхши ишлай олади ва уни ҳар доим ўзи билан бирга олиб юради.

КАНБЕРРА. Австралиялик ҳар бир киши ўз уйига эга бўлишни орзу қилади. У бегоналар уйини ижарага олиш бир умр қимматга тушишини яхши билади. Лекин, бундай орзунинг нархи қанча туракин?

Ҳозир уй сотиб олиш учун ўрта ҳисобда 130-150 минг доллар керак бўлади. Одатда 20-25 йилга қарз олишади. Ҳар ойда банкка бериладиган маълум миқдордаги фойда билан муайян миқдордаги пулни тўлаб туриш керак. Ўтган йили олинган қарзнинг 17 фоизини, ҳозир эса 14 фоизга яқинини банк фойдасига ўтказишмоқда. Ана шу тўланадиган пулнинг бир тийини ҳам даромадга боғлиқ. Даромад қанчалик кам бўлса, орзунинг ушалиши ҳам шу қадар қийиндир.

Эълон қилинган расмий маълумотларга қараганда, кам даромад қиладиган австралияликлар маошининг 60 фоизгача бўлган қисми уйни сотиб олишга тўланади. Ваҳоланки, озиқ-овқат, кийим-кечак, транспорт харажатлари ҳам бор. Мабодо, ишсиз бўлиб қолсангиз-чи? Мамлакатда, ҳатто «уй сотиб олиш жазаваси» деб аталган қандайдир бир асорат пайдо бўлди. Пенсия ёшига яқин қолганда қарзларни тўлашга муваффақ бўлинади, уй эгасига берилган қарз муддати худди шундай ўйлаб режалаштирилган.

ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Тошкент оқшоми» рўзномасининг навбатдаги сони 3 майда чиқади.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
14-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991 ўқув йили учун
МОНТАЖЧИ, ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ
ихтисосликлари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШГА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДАН ҚАЙТИБ КЕЛГАН, 9 ЁКИ 11-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА УНИНГ АТРОФИДА ЯШОВЧИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

Ўқиш даврида ўқувчиларга 109 сўм миқдорида стипендия ва ишлаб чиқариш тажрибаси (практика)даги ҳақининг 50 фоизи тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Билим юртини тугатганлар «ИРГИДРОМАШ» ва СМУ-I ЭПСО «СИФАТ»га доимий ишга юбориладилар.

ЎҚИШ ГУРУҲЛАРНИНГ ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларини топширишлари керак: директор номига ариза, ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат, тиббий маълумотнома, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, турар жойидан маълумотнома, паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлик ҳақидаги ҳужжат қабул комиссиясига шахсан кўрсатилади.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Ҳамза ноҳияси, Оқдарё кўчаси, 122-уй (12, 37, 52, 68«э»-автобуслар; 5, 26-трамвайларнинг «Ёғ — мой комбинати» бекати, 15, 26, 161-автобусларнинг «ЖАМИЛА» дўкони» бекати). телефон 91-33-94.

23-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

3-КЛАСС ТРАМВАЙ ВАГОНЛАРИ ҲАЙДОВЧИСИ.
Ўқиш муддати — 5 ой.
3-КЛАСС ТРОЛЛЕЙБУС МАШИНАЛАРИ ҲАЙДОВЧИСИ.
Ўқиш муддати — 6 ой.

ЎҚИШГА СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИЛГАНЛАР, ШУНИНГДЕК 18 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга қабул қилинганларга 86 сўм ҳажмида стипендия тўланади.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади ва шаҳарга прописка қилинадилар ҳамда улар Тошкент шаҳар трамвай ва троллейбусларида бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ҲАР ОЙНИНГ 5, 10, 20, 25 КУНИДА БОШЛАНАДИ.

Билим юрти қошида «В» тоифали ҳайдовчилар тайёрлаш курслари ишлаб турибди.

МАШҒУЛОТЛАР — ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин; Тошкент шаҳри, Куйбишев ноҳияси, Красновосточная кўчаси, 3 «а» уй (17«э», 112-автобуслар; 6, 13, 22-трамвайлар; 8, 18-троллейбусларнинг «Красновосточное» депоси).
Телефон: 53-38-93.

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— учиш аппаратларини йиғувчи чилангар;
— механика йиғув ишлари чилангари;
— кенг тармоқли станокчи;
— рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори;
— токарь;
— фрезерчи;
— электр пайвандчи;
— тикувчи-мотористка.

ЎҚИШ МУДДАТИ:

СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДАН ҚАЙТГАНЛАР УЧУН — 6 ой (бошқа шаҳарликлар учун ётоқхона бор).
11-СИНФНИ БИТИРГАНЛАР УЧУН — 10 ой.
Ойига 115 сўм стипендия ҳамда ишлаб чиқариш практикасидан тушган иш ҳақининг 50 фоизи тўланади.

ЎҚИШ ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

9-синфни битириб, 1—2 йиллик гуруҳларга қабул қилинганлар, битиргандан сўнг касб олганликлари ҳақида ҳужжат оладилар.

Хоҳловчилар билим юрти қошидаги кечки мактабда ҳам ўқишлари мумкин.

3-йиллик гуруҳларга қабул қилинганлар тўлиқ ўрта маълумот ва касб олганликлари ҳақида диплом оладилар.

Ёшларга узлуксиз техникавий маълумот бериш мақсадида билим юрти Тошкент машинасозлик институти-экспериментал ўқув илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси таркибига кирган. Умумий ўқиш муддати 7 йил бўлиб, биринчи поғонасида ўқиш 2 йил давомида билим юртида ўтади.

КИРУВЧИЛАР математикадан (оғзаки), **она тили** (ёзма) **имтиҳон топширадилар.**

Битиргандан сўнг тўлиқ ўрта маълумот ва касб олганликлари ҳақида ҳужжат оладилар.

Ўқишни муваффақиятли тугатганлар Тошкент машинасозлик институти ёки авиация техникумида ўқишни давом эттирадилар.

9-синфни битириб, билим юртини барча туридаги гуруҳларига қабул қилинган ҳамма ўқувчилар бепул кийим-бош ва иссиқ овқат билан таъминланадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА КИРАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчилар ўқиш даврида Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишчи-хизматчилар учун жорий этилган имтиёзлардан ҳам фойдаланадилар.

ЎҚИШНИ ТУГАТГАНДАН СЎНГ ШУ КОРХОНАДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.
ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларини топширадилар: директор номига ариза, 9-синфни тамомлаганлиги ҳақида ҳужжат ёки ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, туғилганлик ҳақида гувоҳнома (паспорт), яшаш жойидан справка, ота-онасининг ишхонасидан справка, 6 донадан 3х4, 4х5 см фотосурат.

Билим юрти манзилгоҳи: 700207, Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, генерал Петров кўчаси, 331-уй (30, 119, 151, 192, 110, 42, 44-автобуслар; 6, 29-трамвайларнинг «С. И. Кадишев номли билим юрти» бекати). Телефонлар: 96-58-20, 96-39-72, 96-47-70.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 30 /IV да **Риголетто**, 1/IV да **Байрам концерти** (12.00, 19.00 да).

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/IV да **Искандар** (премьера).

КИНО

30 АПРЕЛЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ЧАНГАЛЗОР ҚОНУНИ БЎЙИЧА» (ОВЧИ), (19.00).
Чайка — «ЛАНГА» (17.30, 20.00).
Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «МАФИЯ ОКЕАНДА» (17.00, 19.00, 2100).
БЛКЕЙ 30 йиллиги номли — «ИМПЕРАТОРНИНГ МАХФИЙ ФАРМОНИ» (жуфт соатларда).

1—2 МАЙ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ЧАНГАЛЗОР ҚОНУНИ БЎЙИЧА» (ОВЧИ), (10.00, 13.00, 16.00, 19.00).
Чайка — «АЛАНГА» (10.00, 12.30, 15.00, 17.30, 20.00).
Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ЙЎЛЛАРДАГИ ҚУЗҒУНЛАР» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00).
БЛКЕЙ 30 йиллиги номли — «ИМПЕРАТОРНИНГ МАХФИЙ ФАРМОНИ» (жуфт соатларда).

«Тошкент оқшоми» рўзномасига малакали мусаҳҳиҳ (корректор, ойлик маоши — 190 сўм)

КЕРАК.

Мурожаат учун 32-55-21 телефонига қўнғироқ қилинг. Манзилгоҳимиз: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй, 222-хона.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ

лифтлардан фойдаланиш бўйича муҳандис, катта уста лавозимига электрчи-муҳандис, рус ва ўзбек тилларини биладиган мусаҳҳиҳ, муқовасозлар, созловчи-чилангарлар, электрчилар, назорат-ўлчов асбобларини созловчилар, совутиш ва компрессор қурилмаларининг машинисти, сантехник-чилангарлар, шабадалатиш бўйича чилангарлар, буғ қозонлари бўйича машинист, авточилангар, автомоторчи, электр-газ пайвандчи, ҳарф терувчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

«Тошкентгеология» ишлаб чиқариш-геология бирлашмаси ишлаб чиқариш-техника таъминоти ва тўлдириш бошқармасининг 811321 дан 811340 гача номерлардаги йўқолган

ЛИМИТЛАШТИРИЛГАН ЧЕК ДАФТАРЧАСИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ВИСОТСТРОЙ» 11-ТРЕСТИ «СПЕЦЖЕЛЕЗОБЕТОНСТРОЙ» қурилиш-монтаж бошқармасига қувур ётқизувчи-чилангарлар, йўл ишчилари, электр пайвандчилар, қурилиш конструкциялари монтажчилари, ғишт терувчилар, бетончилар, электрчилар, компрессорчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнат ҳақи — ишбай. Бошқарма ижара пудрати шароитида ишлайди.
Маълумотлар олиш учун 45-77-52 телефони орқали кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ЛКЁИ Тошкент вилоят комитети «ДИЁР» вилоят ёшлар муаммоларини мувофиқлаштириш марказининг

«МЕҲНАТ» ЁШЛАР ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ

КЎП ИХТИСОСЛИ ФИРМАСИ

ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади.

«МЕҲНАТ» ёшлар хўжалик ҳисобидаги кўп ихтисосли фирмаси.

«СОЮЗРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

Тошкент фармацевтика олий билимгоҳи томонидан **Ахмедова Шукриниса Исмоиловна** номига берилган РВ 883474 номерли йўқолган

ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат қўмитасининг ижтимоий-сиёсий эшиттиришлар бош муҳарририяти

«ДУГОНАЛАР» РАДИОЖУРНАЛИНИНГ ИЖОДИЙ ХОДИМЛАРИ 3 МАЙ СОАТ 17 ДАН 19.00 ГАЧА
Ленин комсомоли номли

МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

ЎЗ РАДИОТИНГЛОВЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ «ДУГОНАЛАР БОРМИСИЗ-ОМОНМИСИЗ!» МАВЗУИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН БУ ДАВРА СУҲБАТИДА

фалсафа фанлари доктори ХАТИМА ШАЙХОВА,

Ўзбекистон ижтимоий-таъминот вазирининг муовини, вазирнинг бажарувчиси, жумҳуриятда хизмат кўрсатган ҳуқуқшунос САПУРА МИРЗААҲМЕДОВА.

Тошкент шаҳар хотин-қизлар кенгаши раисининг муовини ҲОЛИДА ҚОДИРОВА,

Жумҳурият хотин-қизлар қўмитасининг раис муовини ДИЛБАР ҒУЛОМОВА.

филология фанлари номзоди МАЛОҲАТ АБДУРАХМОНОВА,

Ҳамза номли Ўзбек давлат мукофотининг совриндори, шоира ҲАЛИМА ХУДОЙБЕРДИЕВА,

Тарих фанлари доктори ҚОДИР ФОЗИЛХЎЖАЕВ.

Ҳуқуқшунос РАЪНО РАҲИМБЕКОВАЛАР қатнашадилар.

Ўзбекистон телерадиоси ДУТОРЧИ ҚИЗЛАР дастаси ўз дилрабо қўшиқлари ва жилвагар рақслари билан хизматингизда бўлади.

Соат 15 дан бошлаб «ДУГОНАЛАР» радиожурналининг мухбирлари ариза ва шикоятлар билан келган аёлларни қабул қиладилар.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
1 МАЙ СОАТ 12.00 ВА 19.00 ДА

КАТТА БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти
МАЛИКА АҲМЕДОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: АҲМАДЖОН ШУКУРОВ, АБДУЛЛА БОЗОРОВ ва бошқалар.
Чипталар театр кассасида эрталаб соат 10 дан бошлаб сотилмоқда. Телефон 33-90-81.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
1 — 2 МАЙ СОАТ 19.00 да

БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти
ШЕРАЛИ ЖЎРАЕВ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар
ЭЛМУРОД ИСЛОМОВ
ва
ФЕРУЗА СОЛИҲОВА

Чипталар соат 11.00 дан 19.00 гача сотилмоқда.
Маълумот учун телефонлар: 45-92-13, 41-74-30.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
4 — 5 МАЙ соат 19.00 ДА

КУЛГИ ВА ШОДЛИК КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

«ҚИЗИҚЧИ — 90» КЎРИГИНИНГ ҒОЛИБИ
ҲОЖИБОЙ ТОЖИБОЕВ
ва
АНДИЖОНЛИК ХУШОВОЗ ХОНАНДА
ҲАЛИМ ЖЎРАЕВ

Чипталар соат 11.00 дан 19.00 гача сотилмоқда.
Маълумотлар учун телефонлар: 45-92-13, 41-74-30.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

13—23 МАЙ КУНЛАРИ СОАТ 14.00 ВА 17.00 ДА

Табиатда қувват-ахборот алмашуви муаммолари бўйича
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА «ХИСЛАТ» МАРКАЗИ
Республикада хизмат кўрсатган экстрасенс-руҳий таъсир этувчи

НЕЪМАТЖОН МАМАТОВ

АНАТОЛИЙ КАШПИРОВСКИЙ услублари асосида
ШИФОЛАШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Инсон олий нерв системасининг кўплаб функционал касалликлари биоток ва гипнознинг сеҳрли таъсири остида даволаши мумкин: шол, соқовлик, дудуқланиш, эшита олмаслик, кўрлик, ҳар хил невротик ҳолатлар, семириб озиб кетиш, асаб бузилиши, юрак сиқилиши, жинсий заифликлар, бефарзандлик, буйрак-тош, псевдоревматизм, астма, қанд диабет, полиартрит, ошқозон яраси, псариаз, экзема, баданда туз тўпланиши ва юрак-томир касалликларда инсон руҳий психологик ёрдамга муҳтождир.
«ИХЛОС-ХАЛОС» ДЕГАН ХАЛҚИМИЗ.

Шундай функционал касалликларни 5—6 сеансда даволашга ҳаракат қилинади.

КАССА СОАТ 10.00 ДАН 19.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.
Телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма 5209. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.